

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarius in cantica canticorum - Cod. Ettenheim-Münster 73

Cartier, Germanus

[S.l.], 1742

[Cantici Cap. 1]

[urn:nbn:de:bsz:31-108575](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-108575)

Canticum Canticorum Salomonis

Osculetur me osculo oris sui. c. i. v. j.

Dilucidatio.

Commentarius

O Sponsi inspiratio Christi, *osculum* oris dulcis amor inspirationis; dicit ergo Sponsa desiderio astuans, et in amplexum Sponsi inardescens, *osculetur me osculo oris sui*, ac si diceret: ille quem super omnia amo, imò solum diligo, veniat, qui dulcedine sua inspirationis me tangat, quia cum ejus osculum sentio, subitâ mutatione me derelinquo, et in ejus similitudinem illiò liquefacta transformor. *S. Gregorius hinc.*

S. Gregor. R.

Meditatio 1.

*C*onsidera 1. Quenam sit illa Sponsa qua petit Sponsi oscula? Anima est humana ex se valde egena, deformis, infirma, immunda, misera, ~~et~~ nihil habens nisi innumera delicta, quibus nobilissimum Sponsum suum toties offendit, ac proinde poenis potius et odio, quam blanditiis et osculo digna. Nihilominus, quasi similis cum tanto Sponso foret nobilitatis et excellentia, virtutis et meriti, audet ipsius petere oscula. Magna sane esset Sponsa hujus audacia, nisi maxima Sponsi erga Sponsam foret dilectio, et amplexuum ejus affectio.

*C*onsidera 2. Quis ille sit Sponsus? Christus est unigenitus Dei filius, Rex Regum, et Dominus Dominantium; immensa Ma-

jestatis Deus; excelsus Super Cherubim
et Seraphim; Super virtutes et potestates,
Super Dominationes et Principatus: verbo
Super omnia, quae sunt in caelo, et in terra,
cujus proinde sublimitatem, opulentiam,
gloriam, potentiam, sapientiam, pulchri-
tudinem, suavitatem, excellentiam ac no-
bilitatem nullus intellectus capere sufficit.
Verè magnus Sponsus, et laudabilis nimis,
et magnitudinis eius non est numerus.

ps. 45

Considera 3. Quid sit illud osculum oris
quod vilis sponsa à tam nobili sponso pos-
tulat? Est Dei in animam illapsus sua-
rissimus, quo ei intimè sit praesens sub ratio-
ne ineffabilis dulcedinis, quam dum ipsa ani-
ma gustat, et sentit, mirà afficitur et de-
lectatione. Est item intima unio, mutua fa-
miliaritas per internam conversationem, sua-
vitas divini amoris, dulcis amor inspiratio-
nis, quae anima liquefacta transformatur
in Deum et inter ejus amplexus suaviter
conquiescit, ut possit dicere: in pace in
idipsum dormiam, et requiescam.

ps. 4

O anima mea tu es illa sponsa, quamquae
alioquin ignobilis creatura, nihilomi-
nus nunc adeo Christo dilecta, ut licet ipse
tuus sit Deus, Creator, Redemptor, et Do-
minus, tuus tamen etiam Sponsus esse ve-
lit, tuosq; ambiat amplexus. O felicitate-
m tuam prorsus ineffabilem! O dignatio-
nem stupendam filii Dei! O amorem ejus
prorsus infinitum! Cur non iam tota amo-
re mutuo succensa illius requiris dulcissi-
mam praesentiam? Cur non ingeminas: os-
culetur me osculo oris sui? Num quid me-
lius aut suavius istis osculis unquam deli-
bare poteris? gusta, et vide, quoniam sua-
vis est Dominus. Sanè si osculum oris sui
tibi semel porrexerit, beata es et bene tibi e-
rit; nimis enim felix est ea anima, qua
fruitur bono, in quo sunt omnia bona, in
quo sunt omnia desiderabilia, in quo sunt

ps. 33

ps. 127

p

omnia delectabilia. O anima, qua semper
desideras esse beata, cur per multa vagaris
quarendo tibi bona? ama unum bonum, quod
est bonum bonorum omnium, delectent te
unice suavisima Christi sponsi tui oscula,
et sufficit tibi; sic enim habebis omnia;
quod si plus aequo hactenus adhasisti crea-
turis, dirumpe iam vineula ista, omniaque
terrena tanquam stercora reputa, ut Chris-
tum lucrifacias, ejusque dulcibus fruaris am-
plexibus. Dimitte ergo omnia, et inve-
nies omnia; relinque cupidinem, et inve-
nies requiem: require divini amoris dul-
cedinem, et invenies satietatem. Clama-
cum propheta: defecit caro mea, id est om-
nis delectatio carnalis, et cor meum id est,
omnis cogitatio vitiosa. Tibi namque, O Deus,
dixit cor meum, exquisivit te facies mea, facie
tuan Domine requiram. Quid enim mihi est
in caelo, et a te quid volui super terram? Deus
cordis mei, et pars mea Deus in aeternum!

5. Aug.

ps. 72

Documenta

^{1.} Quemadmodum ignobilis et deformis puella
a quocumque rege. a tate florido, aspectuque deco-
ro in sponsam electa valde sibi metueret, ne
tam nobilem sponsum vel in minimo offenderet,
ita et tu anima Christiana vilis alioquin crea-
tura sponsa tamen Christi effecta, imposterum
cavebis, ne hoc vel illud, quod nosti displicere
coelesti sponso tuo amplius perpetres. Examina
hic, quanam sint vitia, quibus obnoxia es, et
emenda.

^{2.} Licet ad summam dignitatem evecta sit ani-
ma tua ut pote regi saeculorum, immortalis, et
invisibili desponsata, nihilominus memor tuae
propriae infirmitatis, et quod ex te nihil sis,
nihil habeas, nihil possis, semper parvus
eris in oculis tuis. quia ut ait sapiens: quan-
to major es, tanto te humiliabis in omnibus, ac
proinde minime moveberis, si quis te contem-
nat, confundat, vel opprobriis afficiat; talia
enim tuo nihilo debentur.

^{3.} S. Bernardus pulchre docet, quomodo ad osculu
oris divini sponsi sit ascendendum: Prosterne
te prius, inquit, ad oscula pedum, tuisque lacry-
mis illos riga, nec inde surgas, priusquam audias.

Eceli. 3.

s. Bern. h.

» remittuntur tibi peccata tua, et deinde
 » quantum profeceris in gratia, tantum in
 » fiducia dilataberis. Inde proficere poteris
 » ad osculum manuum, cum coeperis iam stre-
 » nue ac perseveranter agere in operibus om-
 » nium virtutum. Tum demum forsitan au-
 » debis ad ipsum os gloriae caput attollere. /: pa-
 » venis ac cum tremore dico /: non solum specu-
 » landum sed etiam osculandum. Osculum er-
 » go pedum incipientium est, manuum, profi-
 » cientium, oris, perfectorum.

Quia meliora sunt ubera tua vi-
 no fragrantia unguentis optimis. c. i. v. j.

Dilucidatio
 Comentariorum.

In Hebraeo loco uberum ponitur verbum, quod
 significat dilectionem; unde Arias, et alii
 vertunt: meliores sunt amores tui, ut sit
 Sensus: Sapidiora sunt delectamenta divini
amoris, quam vinum voluptatis mundanae;
fragrantia unguentis optimis, id est, ut ait
Lyranus, magis recreant animum, devotum, quam
quodcumque redolens olfactum.

vid. S. Bern. h.
 Cornel. a Lap.

Lyran. in h. l.

Meditatio 2.

Considera d. causam^{hic} a Sponsa afferri, car adeo ex-
 petierit uniri cum divino Sponso, quia nempe
 amor divinus, per quem mens humana unus fit
 Spiritus cum Deo, suavior est quam sint om-
 nes voluptates ac deliciae huius mundi. hic
 enim amor non solum est paternus, sed etiam
 maternus, id est, blandus, suavis, indulgens ac
 dulcior super mel et favum. Sponsa igitur
 illam suavitatem experta, exclamat: osculer-
 tur me osculo oris sui, quia meliora sunt u-
 bera tua vino. quasi diceret: nolo honores, no-
 lo pompas, nolo opes, nolo delicias, sed solum
 o Sponse dilectissime, tuam dulcissimum praesentiam
 expeto, ut scilicet per tuum in ani-
 mam meam illapsam mihi intime uniaris,

S. Thom. Will.
 in h. l.

et ego tibi amoris amplexibus copulari, ac
Carere suavitatis tua refici merear. Hoc dum-
taxat cupio, hoc desidero, hoc requiro, quod
cum assecuta fuero, facile fastidiam omnes
mundi delectationes; Longè enim Sapidius est
Lac spiritualis dulcedinis, quam vinum terre-
na voluptatis. Unde Psalter, qui hoc Lac gus-
târat, exclamat: quam magna multitudo dul-
cedinis tua Domine, quam abscondisti timen-
tibus te. ~~Propter quod cupio, quod desidero, quod requiro, quod
cum assecuta fuero, facile fastidiam omnes mundi delectationes.~~
O dulcedinem ineffabilem, per
quam, et in qua Spiritus se ipsum supergres-
sus in Deum totus absorbetur. O felix illa
anima, qua amore inardescens in Sinu hujus
Sponsi confoveri, et inter amplexus frequen-
ter obdormire, et in Summa mentis requie
in Deum transformari moretur. Converte-
re igitur anima mea in requiem tuam;
Deus est unica requies tua: Convertere ita-
que ad Deum, et invenies perfectam quietem.
Jonas Separatus à Deo non invenit quietem,
et cum confugeret in navem, incidit in tem-
pestatem, Sic nempe extra Deum nulla
quieta et stabilis consolatio, nil nisi vanitas,
perturbatio, et afflictio Spiritus. Desipit
proinde, quisquis amarus hujus sæculi, et
non dulces divini Sponsi requirit amores.

ps 30

Considera 2. Cur Sponsa dicat meliora, id
est nobiliora, dulciora, delectabiliora esse
ubera divini Sponsi, vino terreni amoris; i-
deo nempe, quia solus amor divinus Satic-
tatem animæ afferre potest, juxta illud Psal-
mi: aperi os tuum, et implebo illud, hoc
est dilata desiderium et affectum dilectionis
tua erga me, et implebo cor tuum dulcedi-
na, ac satiabo te; anima enim rationalis
creata ad imaginem et similitudinem Dei
aliis quidem rebus implicari, minime autem
impleri potest; quidquid namq; in mundo exis-
tit, valde exiguum est, si anima compare-
tur; ea siquidem tam altum tamq; profundum
Sinum habet, ut etiam summum, et infinitum
bonum suscipere possit, dummodo os cordis per

ps 80

deinde
tunc in
e. potest
iam str
abus in
tan au
ere. si
m. spua
lum et
i. prop
vi
i. v. j
quod
tali
sit
vini
nec;
aut
quã
coer
mpe
s. fit
am-
lic
etiã
s. ac
sur
ulle
tu
s. no
lun
ga
ni
is

dilectionem ei aperire vellet. Jam
nobilis igitur, et tam excellens est divinus
amor, ut per eum Deo, in quo dumtaxat ve-
ra Satietas inveniri potest, frui valeamus, quæ
tanto plenius possidebimus, quo magis eum dile-
xerimus. Quid mirum iam si melior, si nobi-
lior dicatur amor divinus vino terreni amoris,
seu mundanarum consolationum et deliciarum
qua, tantum abest, ut aliquam Satieta-
tem nobis
procurent, quin potius mentem aq, ac corpus in-
firmant, amaricant, cruciant, maxime autem
animam decipiunt, infatuant, dementant, juxta
illud: qui nutriebantur in croceis, amplexati

Thren 4:

prov. 23:

Sunt Stercora: Et illud: Cui va? cui fovea? nonne
his, qui comorantur in vino, et student calicibus
epotandis. Attende iam anima fidelis, quod
cortuum sine amore, esse nequeat, aut enim
amat vinum terrenarum consolationum, aut fer-
tur in Deum: Si primum: Summoperè, fallitur,
cum in eo nullam reperiat Satieta-
tem, nullam
quietem, nullam Stabilitatem, quin potius tali-
ter amando ruit in perditionem. Si secundum ita
ut se totum in Deum convertat, inveniet in eo
manna absconditum, cuius ineffabilem dulcedine
nemo novit, nisi qui in occulto degustat. Quam
igitur aequum est, ut semper respices, et anheles
ad suavissima divini sponsi tui ubera, respuasq,
omnem carnalem delectationem; nisi enim vi-
num terrenarum voluptatum fastidieris, nunquam
inter amplexus coelestis sponsi suaviter con-
quiescere poteris.

4 excellentia

Considera B. Cur dicantur ubera fragrantia
unguentis optimis, ut nempe set suavitatis di-
vini amoris magis declaretur; anima siquidem
sancta lacte divini amoris pasta miras coelestis
hujus amoris consolationes, gustus, delicias perci-
piunt, ut facile omnes terrenas voluptates
fastidiant, dicantq, cum Paulo: omnia detrimen-
tum feci, et arbitror ut Stercora, ut Christum
Crucefaciam: quare hoc divino nectare et am-
brosia veluti ebrii, iam sibi videntur quasi
esse in paradiso, ac cum Angelis beatisq, Deo
frui; Unde dicunt: nostra conversatio, nostra cogi-

phil. 3

ibidem

tatio, nostra mens noster amor, nostra delicia
 nostra vita in coelis est; et cum Psal. miki ps-72
 adherere Deo bonum est. Ecce quantus et qua-
 lis sit amor divinus, qui non solum afficit
 gustum sed etiam olfactum, instar unguento-
 rum optimorum; siquidem pusillanimum animam
 confortat, recreat, ~~refocillat~~ excitat
 ad inaudam vitam Sancta rationem, et ad cur-
 rendam viam mandatorum Dei. idcirco ait Da-
 vid: viam mandatorum tuorum cucurri, cum
 dilatasti cor meum amore videlicet divino, quia
 ut dicit S. Gregorius: qui amat ardentius, eur-
 rit velocius. Charitas siquidem est vivus fons
 ex quo manant aqua ineffabilis virtutis, dul-
 cedinis, ^{et} odoris, ~~et~~ ^{et} ~~spiritualis~~ ^{et} ~~delectationis~~ ^{et} ~~sa-~~
 licientes in vitam aeternam. Vide iam anima
 Christiana, praesertim Religiosa, qua teneris
 tendere ad perfectionem, quam tibi sit necessa-
 rium divini amoris exercitium; est enim amor
 divinus radix omnium meritorum totiusque vitae
 spiritualis, ita ut quod radix est arbori, hoc sit
 amor divinus anima fideli; sicut enim virore
 non habent arboris rami, nisi quem a radice
 mutuunt, sic anima nostra nec vitam nec meri-
 tum habet, nisi quantum amor divinus ei tri-
 buit. Si linguis hominum loquar et Ange-
 lorum, ait Apostolus, charitatem autem non
 habeam, factus sum as sonans, aut cymbalum
 tinniens, et si habuero prophetiam, et noverim
 mysteria omnia et si habuero omnem fidem,
 ita ut montes transferam, et charitatem autem
 non habuero, nihil mihi prodest. Vides, quam
 admodum omnia sunt infructuosa cordi Chris-
 tiano, quod vacuum est amore divino! Vides
 e converso, quod omnia Dei dona dignitatem
 suam amori divino acceptam referre debeant.

ps-118

Lyrans. h. Loc.

S. Greg. in cat. am.
in h. Loc.

1. Cor. 13.

Documenta

Sicut impossibile est, ut quis dextero, ^{v.g.} oculo coe-
 lum, et sinistro terram intueri possit, ita fieri ne-
 quit, ut quis voluptatibus carnalibus ac deliciis
 spiritualibus simul frui valeat. Firmiter igi-
 tur tibi propono, quod imposterum omnem car-
 nalem delectationem amore Christi respicere ve-
 lis; eo magis cum spirituales delicia tanto pras-
 tant carnalibus, quantum coelum a terra differt.

2. Cum juxta S. Gregorium per vinum non solum carnalis delectatio, sed etiam cura temporalis exprimatur, à qua mens inebriatur, ut ad invisibilia cognoscenda insensibilis penè reddatur; hinc vel omnem curam temporalem abicias, oportet, vel ita temperes, ut te non impediat, quo minus ad amplexus celestis Sponsi tui facile asurgere possis.

3. Quando quidem divina charitas radix est et forma ac regina omnium virtutum nec non totius vite spiritualis perfectio; hinc studia tua eò convertere debes, ut cor tuum divino amore succendas, quod facilius consequeris per pia suspiria, scintillantes affectus unitivas aspirationes; Sapius proinde cum S. Augustino exclama: O amor, o ignis, qui semper ardes in flamma me, accende me; vel cum Propheta:

ps. 41

Sicut desiderat cervus ad fontes aquarum ita desiderat anima mea ad te Deus. Sitivit in

ps. 62

te anima mea, quam multipliciter tibi caro mea

Oleum effusum nomen tuum; ideo adolescentula dilexerunt te. c. i. v. 2.

Commentarius

Nota 1. quod oleum nomen Christi, id est, uncti juxta plerosq; S. Patres designat. 2. quod S. Scriptura nomen pro persona nominata frequenter usurpare solet. Senon proinde est: Tu mi Sponse, tu es ipse Christus Deus et homo effusus in omnes homines, quia omnium redemptor factus, et de cujus plenitudine nos omnes accepimus gratiam. Ideo adolescen-

Jo. 1.

tula, id est, quavis pia anima sed in perfectione spirituali nondum adulta pro tanto beneficio merito diligunt te.

Fromond. h.
Fromond.

Meditatio 3.

Considera 1. quod oleum sex potissimum habeat insignia, signum enim est pacis, fovet infirmos, pascit etiam sanos sanat vulnera, lumen lucernis ministrat et omnibus liquoribus supereminet. Hoc Christum designat, qui est pax

Honor. August.

9

nostra, qui nos infernos predicando fovit, qui
nos non solum coelestibus consolationibus, sed
etiam proprio corpore et sanguine suo pas-
cit, vulnera peccatorum nostrorum per sua
vulnera curavit, signis et miraculis lumen
vita nobis praebebat, atque omnibus sanctis
supereminet sanctitate et gloria, quin etiam et
passionis tolerantiam. An non tam nobilia
praedicata, quae soli Christo competunt,
et ex quibus tantum animarum nostrarum
emolumentum percipimus, nos ad amorem
eius vehementer accendere debent? Finge
tibi creaturam, quae sit pax et felicitas nos-
tra, quae nobis lucem vitae tribuat, nos pas-
cat, nos foveat, ac nostra vulnera saxet, quae
tibi, obsecro, in pretio apud nos ipsa foret! Et
ecce Christus haec omnia in nobis perficit,
ac in super tanta est eminentia, tanta celsitu-
dine tantae Majestatis, ut gloria omnium
sanctorum gloria eius comparata evanescat
sicut lux stella adveniente sole. Proh quem
beatos nos aestimare debemus, dum tantum
et tam excelsum bonum possidere possu-
mus, ipsumque tamquam sponsum nostrum
amplecti audemus. Vide anima mea, quo
dilectionis ardore, fervore, ac studio Chris-
tum coelestem sponsum tuum prosequi debeas,
a quo omnis tam corporis quam animae tam
temporalis, quam aeterna tua pendet feli-
citas. Verum quia amoris probatio est ope-
ris exhibitio; hinc oportet, ut has olei
privativas operibus misericordiae, pieta-
tis dilectionis ac patientiae, aliarumque vir-
tutum quantum potes, in te exprimere
satagas, tanto magis cum Christi vestigia
sequi, ac cumque pro viribus imitari debeas.
alioquin nomen Christiani perperam geris, et
professionem Christianam ementiris.

Considera 2. quantum Christo constiterit,
ut nos homines redimeret et redimendo in-
omnes se effunderet. Ut enim animas nos-
tras sibi desponderet, ac gratia sua dono-

rumq; coelestium participes redderet, semet
ipsum exinanivit formam Servi accipiens in
qua laboribus, fatigari, opprobriis saturari,
alapis cedi, flagris caerari, Spinis coronari
ac tandem cruci affigi voluit. Credisne
hoc anima mea, vel non credis? Si non
credis iam iudicata es. Si credis: qui fieri
potest ut tam amabilem Sponsam,
qui pro te tot labores, tot dolores, imo
mortem ipsam eamq; crudelissimam sus-
tinuit, non toto corde diligas? Cogi-
ta, quam ingratham, imò vitâ indignam
eam reputares Sponsam, qua nobilissi-
mum juxta ac pulcherrimum cerneret Spo-
sum suum amore ipsius mortem acer-
bissimam subeuntem, nec tamen erga eum
ullo dilectionis affectu moveretur. Vide iam
quid de te sentire debeas, si Christum dilec-
tum tuum amore tui crucifixum non to-
to corde, non totâ animâ redames.

Considera 3. quod multa adolescentula,
id est, fideles anima nondum perfecta sed in-
cipientes, ac in initio conversionis sua cons-
tituta dum considerarent infinitum amorē
Christi Sponsi dilectissimi, quem praecipue
nobis exhibuit in sua passione. Tanto erga
eum accensae sunt amore, ut ab ejus amplexi-
bus nunquam amplius divelli potuerant: ado-
lescentula dilexerunt te. Vix tibi iam ani-
ma religiosa, qua multos conversionis tuae
numeras annos, et tamen tantum abest, ut
sis perfecta, quin potius necdum inter ado-
lescentulas, id est, inter incipientes reputari
mereris. Heu misera, cur tam facile obli-
visceris profectus tui spiritualis, ad quem
unicè tendere deberes? An non propterea
saeculum reliquisti, ut in coenobio pie, justo
et sobrie vivendo vitam vere spiritualem
ageres, quod sanè à te exigit sancta, quâ emi-
sisti professio. Quam igitur turpiter er-
ras, dum majorem sollicitudinem impendis
pro rebus hujus saeculi, pro comodis corporis

tui, pro vanitatibus mundanis, quibus
delectaris, quam pro bono anima tua,
pro studio profectus spiritualis tui, pro
exercitio divini amoris, in quo consistit
tua perfectio; plenitudo enim legis est
dilectio. Aperi tandem oculos tuos, et
recogita, quod vita religiosi sit status
poenitentia et mortificationis, sit conti-
nua natura violentia, crux et martyrium.
An ignoras, te in summo salutis tuae peri-
culo versari, dum per hanc viam ambula-
re renuis, et quidquid tibi potest creare
molestiam refugis? Ah iam redi ad cor
tuum, et hodie incipe, ut te mors si non
perfectam aut proficientem saltem inci-
pientem inveniat.

Documenta

S. Bernardus Super illa verba: oleum effu-
sum nomen tuum, ita ait: quid ita virtutes
roborat, vegetat mores bonos atq; honestos,
castas fovet affectiones? aridus est omnis a-
nima cibus, si non oleo isto infunditur; insi-
pidus est, si non hoc sale conditur. Si scribas
non sapit mihi, nisi legero ibi Jesum. Si des-
putes, aut conferas, non sapit mihi, nisi sonue-
rit ibi Jesus: Jesus mel in ore, in aure me-
los, in corde jubilus.

1
Serm. 19

Oleum solum est gratia et misericor-
dia; hac de causa sub nativitate Christi
Romae fons olei scaturivit, qui per integrum
diem continue oleum manavit, significans
jam nasei Christum, qui oleum suavitatis,
clementia, et gratia spargeret per totum or-
bem. Prodigium hoc narrat Orosius lib. 6.
c. 19. Euseb. in Chron. Paulus Diaconus. Baron.

2
Cornel. a Lap.
hic sens. 3.

Christus nos redimendo in nos se effudit,
ut actiones nostras vita ipsius conformemus.
ideo quippe factus est homo, ut quoniam dif-
ficile nobis erat Deum in illis perfectionibus
divinis sequi, saltem ut hominem imitari co-
naremur in operibus humanis; quapropter oportet,
ut in quavis re exempla illius, qua nobis

3

Dedit scilicet humilitatis, charitatis, obedientia, castitatis, paupertatis, mansuetudinis & imitemur. Amor quippe, ut ait S. Gregorius, non est otiosus, sed magna operatur, si est; si vero operari recusat, amor non est.

Trahē me post te, curremus in
odorē unguentorū tuorū. c. 1. v. 3.

Commentarius.
~~Accidit~~

Nota. Frequens est apud Hebraeos numerorum mutatio, ut pro plurali singularis, et vicissim singularis pro plurali ponatur, de quo videri potest Genebrardus in ps. 30 v. 11. Haec autem mutatio Ennalage dicta apud memoratos Hebraeos ad elegantiam decorem servit, unde verbum curremus hic sumimus pro curram. Sensus itaque iste est: postquam sponsa percepit divini amoris dulcedinem ac intimam unionis cum sponse caelesti miram delectationem, mox exclamat: trahē me post te, et in divina tua suavitatis fragrantia curram, id est, alacriter, ac velociter te sequar.

Meditatio 4.

Considera 1. quam necessaria sit gratia Dei non solum incipientibus aut proficientibus, sed etiam perfectis; siquidem sponsa, quamquam ad viam unitivam, qua est perfectorum, iam pervenisset, et dulcibus osculis ac amplexibus sponsi caelestis frui meruisset; nihilominus advertens nihil firmum in homine mortali consistere, flammamque ac fervorem pietatis prae expectationem extingui, petit gratiam, qua adjuvetur, et confortetur, ut semper possit sequi vestigia Christi, et

~~Quoniam Christiana hanc imitare, sponsa
aies ut sive in via purgativa sive in illu
minativa sive in unitiva ascendat, sive~~

ait: trahere me non catenis, vel flagris, uti trahuntur boves et asini, sed vi amoris quemadmodum trahuntur homines. Trahe me, ut perveniam ad justitiae incrementum, ad majorem vitae perfectionem. Trahe me, ut virtutes heroicas Temper exerceam, ut penitus abdicem mundum, abnegem me ipsum, atque instar Mariae Magdalena contemplationi et amori divino jugiter vacare possim. O anima Christiana hanc imitare, Sponsam, adeo ut sive in via purgativa, sive in illuminativa, sive in unitiva inveniaris, semper et in omnibus deprecas divinam gratiam, quam tanto certius consequeris, quanto magis te humiliaveris; humilibus enim dat gratiam Deus.

Considera 2. quod Sponsa non simpliciter dixerit: trahere me, sed addiderit: post te. Quasi diceret: da vires, posse per hanc viam tuam vestigia sequi, per quam ad gloriam processisti, nempe per dura et aspera, per cruces et afflictiones; neque enim securior est semita ad internam pacem, et ab hac ad gloriam, quam via sanctae crucis, nec spirituales dulcedines degustari possunt, nisi processerint amaritudines. Quid igitur times, o anima mea, tollere crucem, per quam pervenitur ad veram quietem. Ecce enim in cruce salus, in cruce infusio supernae suavitatis, in cruce gaudium spiritus, in cruce summa divini amoris, in cruce apex perfectionis: et quanto quis sibi plus moritur, tanto magis Deo vivere incipit. Porro quidquid tibi displicet, quidquid tibi adversatur, quidquid te affligit, crux tua est. Tolle igitur hanc crucem, et ibis in vitam aeternam; sicut enim majus indicium reprobationis non datur, quam crucem a Deo immissam abicere, sic evidentius signum praedestinationis non invenitur, quam eam suscipere, et amplecti, dicente Domino: Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, et tollat crucem suam, et sequatur me. En ille

1. Pet. 5.

lib. 2. imit. Christ.
c. 12.

Matth. c. 16.

praecepsit bajulans crucem suam, ut et tu tuam
portes, ac in ea cum ipso moriaris. Quod si
illa sensualitati tuae nimis dura videatur, atque
ei succumbere formides, roga Christum Dominum,
ut te trahere, tibi, gratiam largiri dignetur,
quatenus usque ad mortem sub cruce constanter
perseverare valeas.

Considera 3. Quamvis necesse sit anima Chris-
tiana, quae sequi debet vestigia Christi, ut viri-
liter agat, certet fortiter, omnem se porcum de-
pellat, vim naturae suae depravatae inferat,
omnem abiciat pusillanimitatem; nihilomi-
nus nunquam ipsa perseveranter ob vinnatam
suam infirmitatem viam mandatorum Dei cur-
ret nisi in odorem unguentorum supernorum
hoc est, nisi per fragrantiam divinae suavita-
tis adducta, nec non coelestibus illustrationi-
bus ac consolationibus illecta fuerit. Haec
sunt ^{allucinationes} ~~voluntates~~ ^{accus}, quibus fortiter simul ac sua-
viter trahitur anima fidelis post vestigia Chris-
ti. O anima Christiana si necdum sentis te
trahi non cesses implorare illa superna auxi-
lia, illas pietatis flammam, illa coelestia unguen-
ta: clama, ingemina: O Christe Jesu Sponse
suavissime, trahere me post te, trahere me in
vinculis charitatis: trahere me à vitiis ad vir-
tutes, ab ignorantia ad tui cognitionem, à carne
ad spiritum, à torpore ad fervorem, ab inchoa-
tione ad profectum, à parvis et planis, ad ma-
gna et ardua, à terrenis ad coelestia, à timore
ad amorem, a voluptate ad crucem et mortifica-
tionem.

ose. 14

Documenta.

1. Trahere me: verba ista significant infirmita-
tem Sponse, ut pote, quia Sponsum sequi neque-
at, nisi ab eo trahatur. Præterea denotant
ejus tarditatem ad sequendum Sponsum et pro-
grediendum in via virtutis. Denique denotant
trahentem cupiditatis, quæ resistit
charitati, et sequela sponsi; propterea optat
Sponsa trahi à Christo per gratiam ejus.

Solummodo vel recte currere, vel cursum consummare valemus, inquit Beda, Si Christo Duce ~~est~~ ^{et} adiutore curramus. Vnde et apostolus, qui gloriatur dicens: Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi, alio loco manifeste docet, utrum ipse per se, gressus dirigere posset, an Domino trahente cureret, dicens: plus illis omnibus laboravi: non autem ego, sed gratia Dei necum

2.
Beda hic
2. Tim. 4
1. Cor. 15

In via Dei non progredi, retrogradi est, inquit S. Augustinus, et Bernardus, semper proinde nobis currendum est; quia nemo mittens manum ad aratrum, et respiciens retro, aptus est regno Dei. Et certe Christus, quem sequi tenemur, exultavit, ut gigas ad currendam viam. Si ergo illo currente tu gradum sistis, hoc ipso te ab eo elongas, et veluti retrograderis.

3.
Luc. 9

Quando quidem autem currere non possumus nisi a celesti sponso trahamur; omnis enim sufficientia nostra ex Deo est. Ideo crebri gemitus nostri, preces, vota, ac suspiria ad Deum dirigi debent ut gratiam suam, maxime autem illam divinam dulcedinis ac delectationis spiritualis fragrantiam nobis impertiri dignetur.

2. Cor. 3

Introduxit ^{me} rex in cellaria sua: exultabimus, et letabimur in te, memores uberum tuorum super vinum.
Recti diligunt te. C. 1. v. 3.

Dilucidatio
Commentarius

Tria sponsa hic ostendit. 1mo dicit, se ad intimam unionem, atque ad internam dulcedinem, quam ab initio petierat, esse admissam. 2do Bonum, quod desideraverat, gaudet se esse adeptam. 3^{io} affert causam suae exultationis. Primum, cum dicitur: introduxit me rex in cellaria sua. Secundum, cum adnectitur: exul

S. Thom. h.

tabimus, et letabimur in te. Tertium, cum in-
fertur: memores uberum tuorum, recti dili-
gant te. Sensus igitur iste est: Introduxit
me Sponsus meus, qui est rex coeli et terra in
cellaria sua spiritualium scilicet deliciarum et
dulcedinum; propterea o Sponse suavissime in te
letor, et exulto memor amorum et blanditia-
rum tuarum, quae longe superant omnes volup-
tates mundanas. ~~Quid igitur mirum, si iis qui~~
~~recto sapient te diligant.~~ O quam merito om-
nes recti corde te diligunt!

Meditatio 5.

Considera 1. quam beata sit illa anima,
qua meretur introduci in cellaria divini
Sponsi sui; nam abundantia deliciarum spi-
ritualium tota repletur, repleta inebriatur,
inebriata suaviter in huius sinu huius coe-
lestis Sponsi quiescit, identidemque exclamat:
fulcite me floribus, stipate me malis, quia
amore languo. O quam felix est languo-
ris experimentum, quam ineffabile amoris
divini delectamentum! O beatum incendiū.
o ardens desiderium! O dulcissimum solatiū
amare divinum sponsum, unicum, verum, et
summum bonum. O Sponse suavissime
Christe Jesu dilata me in amore tuo, ut dis-
cam degustare, quam bonum, quam suave,
quam dulce sit te amare. Ecce alius terre-
nas voluptates, saeculi delicias, mundi honores
non invideo, ultro relinquo, te solum diligam
et diligendo possideam, et omnia habeo; tu es
enim Deus meus et omnia. O amor meus,
o consolator suspirantis animae, te mea qua-
runt lacrymae, apud te est os meum sine voce,
te solum desidero, te solum quero, et in te solo con-
quiescere volo: quam felix, cum te frui poterō!

Considera 2. quam merito letetur et exultet
anima pia in divino sponso, qui est purissima-
rum, inestimabiliumque voluptatum pelagus im-
mense, qui quidquid suavitatis, quidquid amabi-
littatis, quidquid jucunditatis, quidquid amoenita-

Can. 2.

7 huius

tis quidquid dulcedinis, quidquid bonitatis ulla
 in creatura inveniri potest, id totum in se ultra
 omnem modum complectitur. O Deus Deus meus
 Sitivit in te anima mea. Sitivit et cor meum.
 O bonum incomprehensibile medullitusq; am-
 plectendum! O bonum super omne bonum, in quo
 a quo, et ^{per} quod sunt omnia, quaecunq; sunt vera
 bona. Alii igitur alia quarant, alia desiderant,
 unum ego Deum meum, qui est summum bonum,
 quero: unum Deum, qui est bonum. Bonorum
 omnium cupio, ad eum unice anheo: Deus meus
 et omnia. Millies hoc dicam, millies hoc cogita-
 bo, millies hoc repetam; neq; enim dicere, aut
 cogitare majus possum aut melius, quam hoc ipse:
 Deus meus et omnia: Utinam ergo te possideam,
 tuisq; dulcibus fruatur amplexibus, sine te enim
 desipiunt mihi euncta, sine te vana mihi vi-
 dentur universa, sine te reputo amissa omnia.
 Verbo sine te non lubet ultra vivere; quid e-
 nim mihi est in coelo, et a te quid volui su-
 per terram: Deus cordis mei, et pars mea Deus
 in aeternum.

7 Semper

ps. 74

Considera 3. Mirum non esse, si anima, qua
 recte sapiunt, dum ad memoriam revocant
 ubera spiritualia seu ineffabilem amoris di-
 vini suavitatem et delectationem, ingenti
 erga divinum sponsum suum amore affi-
 ciantur; quivis enim suapte naturam a-
 mat, quod delectat. Mirandum potius est,
 imo summè deplorandum, quod tot insipien-
 tes anima inveniantur, qua vano amore
 implicita, et hujus mundi vanitatibus dedi-
 ta veras sectari delicias negligant. Profecto
 res est lamentatione digna tot corda Sancto
 amori aptissima, tot praeclaras Deiq; imagine
 insignitas animas, qua ex spirituali cum divi-
 no sponso inito conjugio reginae et Imperatrices ef-
 fici, coeloq; et terra dominari possent, tam stolidè se ab
 eo alienare, et cum creaturis, quas amant, perire.
 O anima mea, noli harum stolidarum animarum vestigia
 sequi, sed potius omnia studia tua eò converte, ut tan-
 dem inter numerum earum recenseri possis, qua recto sunt
 corde. Contemptis proinde omnibus hujus mundi vanita-
 tibus divini amoris exercitiis frequenter insiste ut dum vi-
 vens in carne coelestem sponsum tuum super omnia diligis,
 eum post mortem in sua gloria sine fine videre merearis.

7 ac perpetuo amplexi

Documenta

S. Greg. h. ¹

1. Vaneta anima, inquit Gregorius, in Sponsi sui / Christi
"deliciis exultat, dum corporalia respuit, eundemq;
"Sponsum delicias suas facit, in cuius respectu mun-
"dana omnia non curat. Sed haec in memoria uberum
"agit; quia, dum recollit, quanta charitate Christus
"eam dilexerit, qui sanguine suo eam moriens in-
"cruce redemit, et quotidie eam in sinu Ecclesia Ma-
"tris ejusdem sanguinis lacte nutrit, proculdubio ma-
"gis ac magis in ejus dilectionem intendit.

2. Petierat Sponsa amplexus et oscula sui divini Spon-
si, et facta est voti sui compos. Idem et tu obtinebis,
si cum pari ardore Deum quasieris; fieri enim nequit,
quin Deus, qui praecepit dilectione sui Super omnia,
potentissimum det auxiliu ei, qui mandatum hoc im-
plere cupit.

3. Sponsa degustatis divina amicitia suavitatibus, ha-
rum recordatione magis in Sponso suo coelesti delectatur
et exultat. Ita et tu anima pia forte in ariditate
mentis constituta ad memoria revoca dulcedine divi-
ni amoris ac fragrantia suavitatis spiritualis, in cu-
jus recordatione non facile deflectes ad consola-
tiones humanas, sed potius semper in Domino gaudebis.

Nigra sum, sed formosa filia Jerusale, sicut taber-
naculum cedari, sicut pelles Salomonis. c. 1. v. 4.

Delucidatio Commentarius

Nota; Nomine Cedar intelliguntur Cedarum, seu Agaren,
id est, posterum Cedar, qui fuit filius Ismaelis; unde et
Cedarum Ismaelita vocantur. Horu igitur tentoria
cum sub dio semper essent, soli, imbribus, et aliis coeli
iniuriis perpetuo exposita nigrescebant. At pelles Sa-
lomonis auro et margaritis ornatissima erant, et ideo
formosa. Ceterum hic mentio fit pellium Salomonis
auro ornatarum, quibus tegebatur tabernaculu, ut
indicaretur charitas Christi, qua operit multitudi-
nem peccatorum. Videntur autem hic adolescentu-
lula mirari, et veluti sponsa obviare, eam esse
indignam osculis tanti Sponsi, nec mereri, ut in
eius cellaria introduceretur, ut qua nigra esset et
deformis. Cui obiectioni occurrens Sponsa, quem-
admodum ex sequenti versu clarius innotescit, ait:
nigra quidem sum, o adolescentula sicut tabernacu-
la Cedar, sed tamen formosa sicut pelles Salo-
monis. Nigra nempe ex corrupta mea natura, ex pec-
cato originali, ex fomite concupiscentia, ex peccatis ac-
tualibus, ex diversis tentationibus et miserijs; at for-
mosa ex charitate et gratia, ex varijs virtutibus, qui-
bus ornavit me coelestis Sponsus meus.

Meditatio 6.

Considera 1. quid anima pia in cellarijs Dei contemplan-
do discat; nempe discat agnoscere sua parvitatem, vi-

~~MA~~ Murer.

Trin. h.

litate, deformitatem, obscuritatem, nigredinē, verbo, suā
 nihilitatem; unde ait: nigra sum sicut tabernacula Ce-
 dar, nigra, inquā, quia ex me nihil sum, nihil possum, ni-
 hil habeo, nisi innumera delicta, quibus heu! Deū sum-
 mum bonū meum toties offendi. Et in hac agnitione con-
 sistit vera sapientia, et omnis virtutis summa, qui enim
 bene se ipsum agnoscit, sibi ipsi vilescit, majorem a Deo
 gratiā accipit, laudibus humanis non delectatur, non refu-
 git contemni, non ambit aliis anteponi, omni vilitate et
 extremitate contentus est, et sic in sumā animi tra-
 quillitate vitā ducit. O quam sapiens fores anima-
 mea, si peccata tua, si defectus, si infirmitates, si misē-
 rias, si nihilum tuum ante mentis tuæ oculos crebrius
 ponerēs; sic enim non solum internā pace, quæ exsupe-
 rat omnē sensum, fruereris, verum etiam magis te idoneam red-
 deres ad uberiores Dei gratiā recipiendam, nec non virtu-
 tem illam, quæ est sanctitatis fundamentum, facile consequi
 posses; recordatio animæ propriae foeditatis custos est humi-
litate.

S. Greg.

Considera 2. aliam adhuc offerri posse rationē, cur Sponsa se
 dicat nigra; anima enim quæ meretur introduci in cellaria
 Dei, non solum inflamatur, sed etiam illuminatur, adeo ut
 mentis intuitu carnat, quam impensus sit Deus, quam bo-
 nus, quam amabilis, quam desiderabilis, quam pulcher, quā
 proinde dignus, ut ab omnibus unice ametur, et laudetur:
 tum ab hoc tam amabili obiecto ad seipsā convertens ocu-
 los, videt omnē suā substantiam Deo comparatam, me-
 ram esse vilitatem, abiectiōne, turpitudinem, deformati-
 tatem, foeditatem; verbo nihilitatem, quo fit, ut nigra
 merito se nuncupet, ac consequenter dignam, se arbi-
 tretur, ut ab omnibus pro nihilo habeatur, negligatur,
 contemnatur; unde si quid simile ei contigerit, non con-
 tristatur, minus conqueritur, sed potius gaudio affici-
 tur, instar Apostolorū, qui ibant gaudentes a conspectu Con-
 ciliis, quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu con-
 tumeliam pati. Vide anima mea, quam utilis sit consi-
 deratio tum immensitatis divinæ ceterarumque perfectio-
 num, quæ in Deo inveniuntur, tum etiam propria vilita-
 tis, et nihilitatis: qui enim hæc duo seriā mente sapius
 expendit, non solum vehementer accendetur ad Deum
 toto corde amandum, sed, ac omne id, quod infra Deum
 est, odiandum, ac penitus contemnendum, sed etiam gratiā,
 quam ab ipso Deo accepit, facile conservabit, Habitque
 firmiter ab omni lapsu securus.

act. 5

Considera 3. quod equidem valde sit fructuosa agnitio
 propriae vilitatis ac nihilitatis, sed non est omittenda
 confessio et grata recognitio magnitudinis divinorū er-
 ga se beneficiorū; talis enim recognitio nova est dis-
 positio ad ampliora beneficia consequenda; unde ait.
 Sponsa: sum formosa, sicut pallas Salomonis. quasi
diceret: pulchra quidem sum, sed hanc pulchritudi-
nam non habeo ex me, sed ex charitate, gratia, ac aliis vir-
tutibus, quibus tanquā auro et margaritis ornavit me. Verus Salomon
Christus Sponsus meus; gratiā enim Dei sum id quod

quæ operit foeditatē meam,

sum; quidquid igitur in me est ornatu decoris, ac pulchritudinis non ex mea natura, qua per peccatu foeda est, sed ex speciali Christi dono consecutus sum, illiq; acceptu refero, ac propterea ipsi soli totam me dedo, dedico, et reddo. O anima ~~mea~~ fidelis, si mentem tuam subeat cogitatio, te quibusdam virtutibus, donisq; spiritualibus praedita esse, si putes te ambulare coram Deo, ac propter bona opera tua invenisse gratiam in oculis eius, noli inde extolli, nec quidquam tuis viribus attribue, sed totum redde Deo, a quo quidquid bonum est, proficiscitur; gloriare potius in infirmitatibus tuis, ut in te perseveranter inhabitet virtus Christi; nam, ut ait sapiens: quanto magnus es, tanto te humilia in omnibus, et coram Deo invenies gratia.

Eccli 3. v. 10.

Documenta

1. Quia boni et electi mala sua identidem considerant, fit ut virtutes, quas habent, intra limites humilitatis manendo, inviolatas conservent. At mali, quia bona sua jugiter intuentur, iidem excidunt, eoquod ex illis superbiant. Boni igitur etiam malis suis proficiunt, mali vero ex bonis suis detrimentum referunt.
2. Haec duo menti fortiter insculpenda sunt, ut nempe errores, infirmitates, defectus, ac pe lapsus nobis solis adscribamus, bonum autem, quod in nobis est, soli Deo tribuamus, juxta illud: perditio tua ex te Israel tantummodo in me auxiliu tuum; nihil enim ex nobis possumus, sed ipse Deus omnia opera nostra in nobis operatur. Semper proinde dicamus: non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam.
3. Sicut pars una bilancis dum elevatur, altera deprimitur, sic pariter quantu nobis vendicamus, tantum Deo auferimus; ne proinde miremur, si Deus quamdiu tales sumus, si Deus non permittat, ut a nobis aliquid recte fiat.

ose 3.

ps. iis

Nolite ^{me} considerare quod fusca sim, quia decoloravit me sol: filii matris meae pugnaverunt contra me. C. I. V. 5.

Comentarius

- Nunc sponsa magis diluide occurrit obiectioni, quam videtur ei fecisse adolescentula, dum mirabantur, quod licet ipsa nigra esset, nihilominus a sponso tantopere diligeretur, quibus proinde ait: nolite me considerare, id est, nolite mirari, quod mea formositas nunc offuscata appareat, quia decoloravit, seu fusca me fecit astus tribulationu, afflictionu, et curaru temporalium; quibus malis accedit malitia eorum, qui mihi eadem fide, eadem religione, eadem spirituali societate, coniuncti sunt, qui, cum contrarius sim eorum operibus, odio me habent gratis, multa mala mihi ~~impropre~~ imputant, pusillanime spiritu meo reddunt, et perturbant anima mea.

Tirin. 6.

sap. 2.

affligunt

Meditatio 7.

serm 4. de quad.

Considera 2. quod anima fidelis, du variis tentationibus, afflictionibus, et tribulationibus impetitur, ex fragilitate sibi innata non leves quandoq; maculas contrahat. Has adaugent cura temporales, dum enim per varias actiones huius vite sollicitudo distenditur, inquit S. Leo, necesse est etiam

religiosa corda sordescere. Id autem totum a deo permittitur, ut anima magis humilis inde eradat, et ut discat suis viribus minime fidendum esse, sed soli gratia divina innitendum esse. Deus quippe tantam pro salute electorum suorum curam gerit, ut sciat infirmitates, et lapsus ipsorum, in eorum spirituale emolumentum vertere, quemadmodum ait apostolus: omnia cooperantur in bonum iis, qui secundum propositum vocati sunt sancti. Omnia inquit ergo etiam ipsa peccata; quia, qui omne dicit, nihil excipit. ipsa itaque delicta electis ~~etiam~~ prosunt, dum post lapsum plura bona operantur, Deum ardentius diligunt, cautius incedunt, nec ambulant in mirabilibus super se. O anima mea tu ne cede malis: non te deiciat tentatio, sed erudiat, non te reddat pusillanimitas tribulatio, sed humile; non te perturbent lapsus tui, sed cautam te efficiant: non totam te tribuas curis huius vite, sed tantum te illis commoda, quod ut implere possis, semper implora superna gratia auxilia.

Considera 2. quod anima pia maxime si regimini sit praesociata, a falsis fratribus, quemadmodum apostoli, multas persecutiones sustinere cogatur; quia, ut ait s. Paulus: qui pie vivere volunt persecutionem patientur. Sunt tamen tales persecutiones ipsi valde utiles; tunc enim gemit, et orat pro miseris et afflictionibus, quas patitur. Tunc videt non in hominibus sed in solo deo omnem spem suam et consolationem esse reponendam. Tunc tacet eam diutius vivere, et mortem optat venire, ut possit dissolvi et esse cum christo. Tunc etiam agnoscit perfectam securitatem et plenam pacem in mundo non posse constare. O anima ~~deus~~ fidelis, qua non raro persecutionem pateris, audi ad consolationem tuam verba coelestis sponsi ac magistri tui: Beati, inquit, qui persecutionem patientur propter justitiam, quia ipsorum est regnum caelorum. Beati estis, cum maledixerint vobis homines, et persecuti vos fuerint, et dixerint omne malum adversus vos mentientes propter me. Gaudete, et exultate, quonia merces vestra copiosa est in caelis. Erigant te verba ista dulcissima ad persecutiones, invidia, odium aliorum, et similia impostorum lato animo, ~~perferenda~~, et cum christo quia si sis socius poenae, eris procul et gloria.

2. Thim. 12.

Matt. 5. v. 10

ibidem v. 11.

et cum christo

Considera 3. coecitatem falsorum fratrum, qui alios pietate fervidos et gloriam dei zelantes, nescio sub quo falso pretextu, odio habent, minus bene de illis loquuntur; omnia, quae dicunt, vel faciunt, male interpretantur, bonis eorum studiis et conatibus obsistunt, perperam putantes, sicut Judaei olim persequentos apostolos, se obsequium praestare deo. At si subtiliter investiges causas huius persecutionis, mox deprehendes vel esse amorem commodorum huius vite, quae zelosi ipsi videntur auferre, vel esse invidiam, eo quod tales carnantur sibi praeferrari, et pleris se aestimari, vel esse superbiam, quali infecti erant, qui dicebant: tanquam nugaces aestimati sumus ab illo, et abstinet se a viis nostris tanquam ab imunditiis. Verum audiant, qui

Sap. 2.

Sap. 2. v. 21.

Sap. 3. v. 10
et 18.

7 religiosa

tales sunt, quid de iis dicat sapiens: Hae cogitaverunt inquit, et erraverunt; excoccarit enim illos malitia eorum, et secundum qua cogitaverunt, corruptione habebunt, et si celerius defuncti fuerint, non habebunt spem vitae aeternae. O anima religiosa, recordare, an non etiam aliquando bonis ac piis conatibus Praepositorum ac fratrum tuorum obnitaris? An non averseris eos, qui volunt constitutiones Ordinis sui, vel praecepta superiorum accuratius observari: qui adnituntur, ut ea consuetudines, aut potius corruptela, qua bonis moribus aut ~~salutari~~ vita adversari dignoscuntur, penitus tollantur? Si talis es, noveris, quod in magno verberis errore, et quod Deo sume invisita tepiditas mentem tuam excoccarit: resipisce, proinde, et emenda, ne in hoc statu perseverando divina gratia, nec non saluti tuae obstaculum praebeas.

Documenta.

1. Pures sunt, qui tempore consolationis cum Apostolo gloriantur: quis poterit nos separare a charitate Christi? An tribulatio, an angustia &c. ad adveniente, astu tribulationis fiunt pusillanimes, cessant a bono opere recedunt a charitate. Sed ~~sciant~~ quod Deus &c. has praesuras eis permittit venire, ut defendantur a vana sui complacentia, et ut in spiritu humilitatis eum sponsa dicere possint: fusca sum, quia decoloravit me sol quo sincera et humilis confessio plus placet Deo, quam magnorum miraculorum patratio.
2. Multum proficiemus, si nos feriatis, quantum possumus, ab omni cura temporali conservemus. Cito autem deficiemus, si majorem sollicitudinem de rebus ducis et transitoriis, quam spiritualibus et aeternis geramus. Solus igitur Deus aeternus et immensus, implet omnia, solatiu animae nostrae et vera cordis latitudo esse debet.
3. Si persecutione ab aliis minus religiosis patiamur, multum gaudere debemus, quia sic magis similes Christo efficiamus. Si me persecuti sunt, ait Christus, et vos persequentur. Et certe, ut inquit Gregorius: minus pie vivimus, si minus persecutione patimur.
4. Qui aversantur alios ob ipsorum zelum bonum, merito asimulantur Judaeis, qui Christum propter laudanda eius opera odio habebant; qualis igitur his est poena inflata, talis et illos manet.

Posuerunt me custodem in vineis: vineam meam non custodivi. c. 1. v. 6.

Comentarius.

Afferat sponsa adhuc aliam rationem, cur fusca effecta sit, dum ait: posuerunt me custodem in vineis, id est, praesecerunt me regimini animarum; at dum pigros exiit, de sides redarguo, inobedientes punio, et rectam viventium rationem ab omnibus habere volo, ecce sodales ac domestici mei insurgunt in me, querelis omnia miscent, me tanquam singulari, plus aequo severam et charitate, vacua calumniantur. Interim dum isto bello domestico implicor, et vitia eorum impugnare non cesso, valde sollicita et anxia, quibus mediis vitam

vid. Titim. h.

23
15
giam, ~~scilicet~~, ac statui ipsorum conformem ab ipsis obtinere pos-
sim, animam meam, seu potius profectum spirituale anime
mea negligo, et sic vincam meam non custodiri.

Meditatio 4.

Considera 1. quemadmodum sponsa, ~~manifeste~~, dicitur: ~~quod~~ dicitur:
posuerunt me custodem. Satis aperte innuat quod ipsa non
ambierit, aliis preesse, minus se intruserit in regimen
animarum, sed ab aliis veluti compulsam, ~~atque~~ ~~stans~~ ~~ait~~,
hoc munus in se suscipere debuerit, ut ostendat val-
de periculosum et onerosum, ac proinde ab omnibus per-
timegendum, et refugiendum esse prelaturae statu: quip-
pe qui multis curis, molestiis, laboribus, animi
distractionibus, anxietatibus, et quod peius est,
gravioribus anime ac salutis aeternae periculis obno-
xius sit; durissimum enim iudicium fieri, qui
presunt. O anima fidelis, si quiete si consolatione, si
pacem, si anime tue securitatem, si sanctam vita-
tionem, aut conversationem desideras, fuge digni-
tates, fuge honores. Roga proinde Deum, ut a te remo-
veat omnem spiritum ambitionis, nec unquam permit-
tere velit, ut aliis proficiaris, quia multo tutius
est stare in subiectione, quam in prelatura.

Considera 2. quantum a vero deflectant quam plurimi,
quos videmus de suis vineis, ut ait S. Bernardus non
nisi spinas et tribulos colligere, vineis Dominicis
etiam se ingerere non vereri. Isti nempe gloriae inanis
stimulis agitati nonnunquam sibi persuadent, multa a
se preclara prestari posse, si evehantur ad dignitates.
At sume falluntur, illi quippe soli aliis profici me-
rentur, qui malunt subesse, quam preesse, qui non
nisi veluti coacti instar sponsae munus et onus
regiminis in se suscipiant; unde si contingat quod
isti ambiciosi votis suis potiantur, implebitur,
quod scriptum est: interdum dominatur hominibus
malum suum. Regent nempe sine meritis, imo
cum multis demeritis; morientur non solum sine
fructu, sed etiam cum ingenti metu, et magno cons-
cientiae remorsu, aeternam confusionem pro tempora-
li honore reportaturi. O anima fidelis, si quandoque
cogitatio animum tuum pulset, gloriae Dei maxime a
te promovenda fore, si super alios potestate conse-
qui posses, scito in te latere spiritum ambitionis,
non vero humilitatis; qui enim vere humilis est, in
omnibus se inutilem agnoscit, nec ambit in excelso
loco collocari, aut aliis dominari.

Considera 3. quam aequi sit, ut inferiores majoribus suis
omnem reverentiam, dilectionem, et obedientiam exhibeant,
quippe qui pervigilant quasi rationem pro animabus ip-
sorum reddituri, quiq; tantos labores, tantas curas et vi-
gilias, tot molestias, tot inquietudines et anxietates pro
ipsis sustinere debent, quo fit, ut vix unus ex iis sit,
qui cum sponsa non conqueri debeat: vincam meam non
custodiri: nempe dum invigilo salutem animarum mihi com-

vid. Thom.
Willan. h.

Japs. 6.

C. 1. imit. c. 9

Ecles. 8.

7 homini

Hebr. 13.

missarū, dum omne impendo operā, ut nullū detrimen-
tū sive in spiritualibus, sive in temporalibus patiantur, in-
terim ego non custodiri animā meā à bestis vitiorū, eiusq;
profectū magna ex parte negligere cogor. O anima meā
quā ingrata, quā reprehensione digna fores, si pro tan-
tis curis, tantis molestiis, tantis anima periculis, quibus
tanquam magno onere pressus vix non succumbit tuus
Superior, eum adhuc tuis murmurationibus, detractionibus, du-
ris verbis, inobediētiā, aversione affligere velles. Ab-
sit à te tā ingratus animus, quin potius ei exhibe de-
bitā observantiā, et obedientiā. Indue mores religiosi-
tatis, et sic tantisper recreabis animū ejus, illiusq; suble-
vabis a bestias.

Documenta.

hom. 17 in Evang.

1.

Vinea nostra, ait S. Gregorius, actiones sunt, quas usu
quotidiani laboris excolimus, sed custodes in vineis po-
siti nostrā vineā non custodimus, quia dum extraneis
actionibus implicamur, ministeriū actionis nostrae ne-
gligimus.

2.

Qui affectat dignitatē, amat tempestatē et qui
vult esse in eminentiori loco, tanto grandior, si cor-
ruat, lapsus ejus erit, quanto in sublimiori loco po-
situs fuerit: sola vis obedientiā prestare, potest
fiduciā, si nempe, quis vocatus, et electus sit,
ut Aaron, ut Petrus et Paulus, ut Nicolaus, et
Gregorius, similesq;.

3.

Ars est artium regimen animarum, unde, quōi in
expertis ac minus prudentibus honori et la-
titia est, praesep inferioribus, et super cete-
ros potestatem habere, id homini sapienter
est oneri et impedimento. Quid enim onero-
sius, quid difficilius, quam multis ac diversis
servire moribus. Vive igitur, ut vis, sed cum
agrotabis, justis lacrymis, damnabis omnes mun-
di infulas.

24

Math. 16.

Oportet quidem, ut, qui alius praest, eorum ne-
cessitatibus tam corporalibus, quam spiri-
tualibus sedulo invigilet, ita tamen, ut se
ipsum non negligat; quid enim prodest ho-
mini, si universum mundum Deo lucrer-
tur, anima vero sua detrimentum patia-
tur.

i. Cor. 9.

Imitetur proinde Apostolum di-
centem: castigo corpus meum et in servi-
tutem redigo, ne dum alius praedica vero, ip-
se reprobus efficiar.

ubi pascas, ubi
cubes in meridie,

Indica mihi, quem diligit anima
mea, ne vagari incipiam post
greges sodalium tuorum. c. j. v. 6.

16
Commentarius
Delucidatio

Anima advertens, se in magna mentis ariditate constitutam, et valde elongatam ab amplexibus Sponsi ob curas pastorales, pugnas et afflictiones, perturbata tantarum molestiarum et ingrati sui muneris, nunc pro solatio et auxilio rursus ad rerum coelestium contemplationem anhelat, quam simul cum ipso Sponso coelesti in Sinu aeterni Patris pasci, et curare, ac nihilominus ope illius sine suo defrimento spirituali pascere quoque possit sibi animas commissas. Sensus igitur est: O mi Sponse, tu es, quam ex animo diligo, ostende ergo mihi, ubi te pascas, id est, ex quo fonte illam coelestem doctrinam haurias, et ubi cubas, ac requiescis plenam et peramoenam quiete, qualis in meridie, hoc est, in pleno lumine et astu divini amoris captari solet: ne alioquin vagari incipiam per delectationes mundanas post greges sodalium tuorum, id est, imitando, et sequendo multitudinem eorum, qui se dicunt sodales et fratres tuos, qui tamen non nisi terrena sectantur.

Tirini hic

Tirini h.

Nota ex S. Gregorio hic, quod Sodales Christi post quos sponsa vagari pertimescit, non sint alii nisi falsi Christiani, qui aut ob nominis solius aut etiam ob Sacramentorum Communionem fratres Christi vocantur.

Meditatio 9.

Considera 1. Quod sponsa anhelat ad presentiam Sponsi non ad eas Creaturas, minus cum ipsis inest societate, ut una cum eis quarat, quem diligit anima eius; noverat enim, quod amicitia creaturarum potius abducat a Creatore; Licet quippe eas contemplando notitia Dei uterque acquiri possit, nihilominus quod quis propius ad eas accedit, ut illis fruatur, tanto longius a Deo recedit. Noverat etiam quod qui superna ac coelestia quarit, cum Jesu a turba declinare debeat. Relictis igitur omnibus, que sub celo sunt, immediate se convertit ad eum, qui est via, et veritas, per quam pervenitur ad ipsum Sponsum. O anima mea nulla unquam tibi sit familiaritas

cum creaturis, si vis dulcissima sponsi coelestis
praesentia frui, sed potius instar sponsae, per-
transiens omnes creaturas mox eleva cor tuum
ad tuum amantissimum Jesum, Gemo, suspi-
ra ac in spiritu humilitatis et contrito corde,
gemo, suspira, clama, ut ipsemet tibi indicet,
ubi pascat, et ubi cubet, nisi enim ipse se tibi
revelare voluerit, sine adfuit libri sacri, vel
tractatus pulchri, sine dulces cantus et hymni,
sive crebra meditationes et lectiones, omnia
haec modicum juvant, modicum sapiunt, si ipse
subtrahat gratiam, et in occulto maneat abscon-
dat faciem suam.

Considera et quod ~~et~~ pasci et cubare Chris-
tus Christus Sponsus dicitur ad captum ingenii
mortaliu hominum, quibus et epula grata
sunt, et quies a molestiis, vult ergo sponsa
instar sponsi pasci et quiescere in sinu patris
coelestis. Quo proinde ^{istis} desiderat ~~sponsa~~
1mo petit illuminari, et ~~scire~~ doceri coelestes
veritates ab eo, a quo et ipse Christus illumi-
natus est, quandoquidem ipse ait: mea doctrina
non est mea, sed eius, qui misit me, patris. 2do
cupit per vitam dulcedinem, et divini amoris
libertatem, suaviter quiescere in Deo, ac antici-
pato illas aeternas delicias, quibus sanguis
fontem voluptatis divinae potantur. Sacra,
delibare. O anima mea, si vis haec coele-
stia pascuas, has supernas delicias degustare,
esse in amputatione omnis amoris terreni,
et in exercitiis divinae dilectionis totum
hoc suave delectamentum percipitur. Tes-
tes sunt tot sanctae Virgines, quae secretis
rebus carnis in silentio et quiete divini
amori insistentes sublimem verum coelestem
scientiam et sapientiam ex sinu Patris coele-
stis hauserunt, ubi cum sponso suo suaviter
quiescentes ineffabiles voluptates experiri me-
ruerunt. Heu coeca, seu tepida anima quae
haec meditari vel legis, nec tamen moveris ad

Joan. 7.

7 ac Dulcedines

Documenta

1. Quomodo si cupiam persuadere volumus, ut nobis impertiat, quod ab eo deprecimur, dicere solamus: nostri quam magnus sit erga te amor meus, qui igitur fieri poterit, ut mihi deprecet quod a te peto; ita pariter si cupimus, ut vota nostra ac preces nostras a Deo exaudiantur, alio opus non est, quam ut in veritate cum spualia dicamus: tu es quem diligit anima mea vel cum Petro: ^{tuus} ~~nostri~~ quia amo te. nam ut ait propheta: delectare in Domino, et dabitur tibi ^{desiderium} desiderium cordis tui.

7 mi sponse Jesu

psal. 36.

2. Quod olim a voce de coelo delapsa ^{dictum est} B. Arsenio: fuge, tace, quiesce, id ipsum hodie o anima fidelis tibi dictum esse existima, hincque voci, quantum in te est, obtempera, ~~ut~~ alias nunquam ad coelestia pascha, ad supernas delicias, ad divinas consolationes, qua exsuperant omnem sensum, et ad quas ~~non~~ ^{aspicere} ~~petas~~, pertringere poteris.

o sponse meae

3. Nullus sanctus san altè raptus et illuminatus fuit, quin prius vel postea multas tentationes et tribulationes passus fuerit; non est enim dignus alta dei contemplatione, qui non est exercitatus aliqua tribulatione; si ergo ita autum est cum sanctis, non est desperandum nobis infirmit, si interdum in fervore, et interdum in frigiditate sumus. quonia spiritus venit et recedit. vult. Unde Job ait: subito visitas eum diluulo, et subito probas illum.

l. 2. Jmit. c. 9.

Si ignoras te, o pulcherrima inter mulieres, egredere et abi post vestigia gregum tuorum, et pascere lupos tuos juxta tabernacula pastorum. c. 1. v. 7.

Commentarius

Nota 1. particula si est nota admirantis, quem admodum hic docet Firmus: ut sit sensus: an ignoras te. 2. dicitur sponsa pulcherrima inter mulieres, quia charitate socias suas, quae cum eadem confirmata, ~~virtute~~ ^{virtute} ~~satis~~ ^{satis} ~~probata~~ ^{probata} erant, superabat. 3. In Hebraeo pro Cy lupos ponitur et in foeminino lupos seu

capellas, quibus infirma et exigua virtutibus
et fidei anima denotantur. 24. It ait
Card. Hugo: Schola verorum pastorum vo-
cantur tabernacula pastorum; quia omnes
veri predicatorum et doctores in expeditione
sunt pugnantes pro se et subditis suis con-
tra mundum, carnem, et diabolum. sunt
autem verba sponsi ad sponsam, quorum iste
sensus sit.

O pulcherrima pro fidelibus tuis, postquam ad-
mipse es ad amplexus meos, et introducta in
cellam meam, fieri ne adhuc potest, ut ignores
te gratia mea corroborata. Sufficiat igitur
hac tibi gratia mea; nam vera virtus non
confidit in eo quod quis spiritualibus dulce-
tudinibus perfundatur, sed quod gratia mea
confortatus perferat pro nomine meo multa ad-
versa; egredere ergo ex ulnis meis in agrum ad
obvendum manus tibi a me injunctum. Alibi post
vestigia gregum tuorum, observa eos qui tibi com-
muni sunt, et pascere hodos duos: nempe quod infir-
ma est consolida, quod exortum sana, quod
contractum alliga, quod abiectionem redue, quod
perit quare, juxta tabernacula pastorum, hoc
est, juxta placita et doctrinam Prophetarum et
apostolorum.

Meditatio 10

Considera 1. Quod ^{vix} non sit homo, qui non abhor-
reat a deformitate corporis, et pulcher esse non
desideret. Si ergo pulchritudo corporis adeo
desiderabilis nobis videtur, quanto magis
pulchritudo anima a nobis exoptari, et ama-
bilis esse debet, quippe que tanto nobilior
est corporea formositate, quanto pretiosior
est anima corpore; ¶ Anima ~~vix~~ nostra, ut ait
Augustinus, amando Deum pulchra efficitur,
et quantum crescit amor, tantum crescit pul-
chritudo; quia ipse charitas est anima pul-
chritudo. Quam ergo vehemens fuit amor
sponsa erga sponsum Divinum, ut ipsemet can-

Joan. Mercier. h.

Hugo hic

Tiran.

¶ At sciendum, quod

Fr. g. in Epist. j. Joan.

non tantum pulchram, sed etiam pulcherrimam nuncupet. Si mortalis quidam sponsus de sua sponsa hoc diceret, suspicari possemus, cum amore nimio excoecatum plus a quo extollere pulchritudinem sponsae suae: at hoc dicit sponsus coelestis, Rex immortalis, Deus immensa sapientiae de ea anima, qua ardentissima fervet charitate. Proh quis non ob super omnia admiratur valentiam pulchritudinem, in qua ~~et~~ ipsemet Deus sibi summe complacet. O anima mea ad quid obsecro, ~~quid~~ vehementius ^{anpelare} ~~desideras~~, imo etiam ~~et~~ ^{et} ~~admirari~~ debes, quam ut magis crescas in amore divino, ~~ut~~ ^{ut} per ardentem charitatem tanta pulchritudinem assequaris, quam summam gratiam coram oculis Domini invenire merearis.

Considera 2. Cur sponsus velit, ut sponsa egrediatur ex amplexibus suis, quia nempe vera virtus praesertim anima, cui concedita est cura aliarum non consistit praecipue in remota coelestium contemplatione, aut in suavi supernarum deliciarum perceptione, sed in eo, quod in vinea Domini pro gloria Dei multos multos labores, multa dura et adversa fortiter sustineat. Tanto enim magis comprobatur virtus ^{anima} "quanto quis magis exiit a se ipsa. Unde apostoli, quibus utique inerat vera virtus, dum seminabant verbum Dei, nihil de privato amore solliciti, et magnas ac varias persecutiones, necessitates, ac tormenta pro Christo laeto animo pertulerunt. O anima fidelis, maxime qua aliis praeposita es, si semper consolationes coelestes, quavis scito te esse mercenariam, ac ⁱⁿ privato amore necdum usitam; nonne enim ~~is~~ amator sui, magis quam Christi probatur, qui sua commoda, suaeque delectationes jugiter meditatur habere cupit.

Gregor. Amor est certe non est otiosus, sed operatur

multa: si ergo Christum vere diligis, etiam pro eo multum utiq; laborabis.

Considera 3. Quam sollicitus quisque superior esse debeat circa animas sibi commissas, ut nulla ex eis aliquod detrimentum patiatur; quapropter ei dicitur: abi post vestigia gregum tuorum, id est, diligenter et studiosè observa, quid intendant, quænam sint eorum occupationes, exercitationes et studia: Inquire, ut inquit, in mores, in conversatione, in actiones eorum; Explora, an ceat de virtute in vitam: Attende, an desideria eorum ferantur ad res caducas, an vero se sublevent ad coelestia: inquire, an charitatem, quam proximi in suo corde fovant, verbo an pie, justè, et sobrie vivant, quòd si quoddam à recto virtutis tramite decessisse animadvertent, pascere istos hodos tuos juxta doctrinam Apostoli, qua dicit: argue, increpa, obsecra in omni patientia. O anima, qua alius dominus, noli parvi pendere salutem animarum tibi concreditarum; noveris enim culpa peccatoris incumbere, ut ait S. Benedictus, quidquid in omnibus patrifamilias minus utilitatis potuerit invenire. Ne igitur plus agas sollicitudine rebus caducis, et terrenis, sed semper cogita, quia animas suscepisti regendas, de quibus rationem redditurus es.

In rag. c. 2.

Documenta

1. Qui adheret Deo: quo nihil pulchrius: si unus sit spiritus cum illo; quid igitur mirum, si anima amando Deum pulchra efficiatur? Et quamquam alia virtutes mirè ornent animam, non tamen nisi tunc cum eas concomitatur charitas, quam si abstuleris, omnis pulchritudo anima evanescit.

2. Raro invenitur quis tanta virtutis ac perfectionis, ut ab omnibus sit nudatus, et à se totaliter exeat, nihil de privato amore retineat; nemo tamen isto ditior, nemo liberior, nemo felicior, nemo potentior, quam qui sit se et omnia relinquere.

3. Scriptum est: quærite primum regnum Dei, et cetera

adiciantur vobis, Dum igitur propterea or-
ne Isralati majorem sollicitudinem gerunt de
rebus temporalibus, quam spiritualibus, mirum
non est, si utriusq; iacturam faciant, quemad-
modum Judaei, qui cum magis solliciti essent
de regno temporali quam aeterno, utriusq; amiserunt.

Aquittatus meo in curribus Pha-
raonis assimilari te o amica mea. c. 1. v. 8.
Commentarius.

Nota Aquittatus, et exercitus Dei sunt Angeli
ut adnotant Origenes, Ambrosius, Bernardus,
et alij. Aquittatus tamen proprie dicuntur, tum
ob velocitatem, tum ob fortitudinem; plus enim
una hora Angeli perficere potest quam cente-
na hominum millia per multos saeculorum.

Ceterum iam animal sponsum sponfam, ut
egregie laboret in vinea Domini: Non est, in-
quit, quod timeas, amica mea, assimilari enim
te aquittatui meo, id est, angelicae virtuti
in curribus pharaonis submergendis expedite.

Speantus

Sicut ergo hac Angelicâ potestate pharaon
cum exercitu suo subversus est, ita et tu au-
xilio gratia mea de bellatorum vitia qua sunt
quidam currey, quibus utitur Diabolus, ut ani-
mas veniat usq; ad portas inferi.

Meditatio II

S. Thomas Willan.
Con. 1. de S. Michael.

Considera d. Quanta virtutis et potestatis
fuerit, omnes Aegyptiorum primogenitos una
nocte occidere, maris fluctus effricare, curru
Pharaonis submergere, tot gentes robustas
uno ferme momento subvertere: qua tamen
omnia unus Angelus, cui populus à Deo
commissus fuerat operatus est. Haec sunt sa-
ne ^{ingenti} admiratione digna, sed tamen magis
adhuc mirandum, quod ab uno Angelo tam vasti
orbis coelestes tanta velocitate, totq; saeculis
sine ulla cursus interruptione vel diffinitate
moveantur: maxime autem, quod ad vocem
unius Archangeli totus suscitandus sit mun-

Dij, cujus unica vox totum terrarum orbem
a summo usq; deorsum a convexo coeli usq;
ad infernum abyssi penetratura sit. Omi-
nia nec

Considera I. Quanta virtutis et potestatis sint
Angeli, ut intellectus humanus id credere refuge-
ret, nisi fides doceret. Ecce enim ad vocem
unius Archangeli, totus suscitabitur mun-
dus, cujus unica vox totum terrarum orbem a
summo usq; deorsum a convexo coeli usq; ad in-
fernum abyssi penetrabit. An non etiam magna
virtutis, ^{quod} ~~omnes~~ ^{omnem} Aegyptiorum primogeni-
ti una nocte occisi, maris fluctus expulsi, ^{currus}
et exercitus Pharaonis submersi. Potentes ro-
busta subiecta sui fuerunt, quia tamen omnia
unus et solus Angelus, cui populus a Deo
commissus fuerat, maxima operatus est.
O anima mea, si hoc unicus Angelus potest,
quid non poterunt milia millia et centena
omnia decies centena milia? quid non deniq;
ipse Deus? habes iam, cur in arduis rebus, nun-
quam desperare debeas, etiamsi multa vires tuas
excedere videantur, adfuit enim potentissimi
Angeli Domini in circuitu limentium eum,
ut eripiant eos. imo adest iheret Dominus in cir-
citu populi sui ex hoc nunc usq; in saecula.

S. Thom. Willan.
Conc. j. de S. Michael.

Considera 2. Quanta virtutis sit anima
gratia Dei corroborata, qua etiam Angelis tan-
potentibus potentibus spiritibus comparari ne-
retur, ut ~~istis~~ sicut istis omnia cedunt sic
ipsa omnia superet et de omnibus triumphet.
Testes sunt Apostoli ac S. Martyres, qui gratia
Dei fulti non solum tyranos quosq; vicerunt,
sed etiam ipsi demonibus fortiores effecti. Sunt
dum principes hujus mundi eiecerunt foras, et
innumeros pene idololatrias toto terrarum or-
be profligarunt. Vide iam anima mea, quan-
ta nobilitatis sit divina gratia, qua tanta operatur,
imo adhuc longe majora potest, cujus proinde

q. obtinenda

minimus gradus superat omnem potentiam,
omnem mundi substantiam, adeo ut si oportet
teret ~~prosequenda~~ minima gratia portione
everti hanc mundi machinam, cœlorum orbes, dis-
folia, et universa natura opera destrui, nihil
facienda esset hac jectura. Et tu hactenus
tantum bonum tam parvum estimasti, tam parvum
~~est~~ dum pro consequenda quadam transi-
toria voluptate gratiam amittere saepe sapiens
veritas non es. O coecitas nunquam satis de-
ploranda, velle perdere velle id, per quod
efficiuntur filii Dei, ut eo fruamur, quo fru-
mur, datoli filii diaboli.

Considera 3. Quod gratia quam Deus nobis
largiri semper paratus est, animam non solum
coequat Angelicis spiritibus sed etiam amicum
Dei reddat, unde nunc ^{sponsam} sponsus coelestis
amicam suam appellat. Proh quanta opera
impendere debent aulici, donec inveniant gra-
tiam coram oculis sui principis, et ecce quali-
bet anima fidelis non tantum gratiam, sed
etiam amicitiam altissimi Dei pro lubitu sibi
conciliat, non enim ab ea plus exigitur, quam
ut amantem redamet. Quid facilius, quid
jucundius, quam eum diligere, qui super om-
nia amabilis est, qui omnia desiderabilia in
se recondita habet. O anima mea, quanto
gaudio affici debes, dum cernis, quod Deus
altissima Majestatis tuam amicitiam non repu-
diat, sicut enim summe exultaret, vile man-
cipium, si in amicitiam sui principis admitti-
retur, ita non minor imo longe major tua
debet esse castitia, dum Deus tuus Rex Regum

et Dominus Dominatium sua amicitia te participem facit, et amica no-
mine te compellere dignatur. Unde tibi tan-
ta gratia. Vade tantus favor. O amantissime
Deus, quid est homo, quia sic magnificas eum
aut quid apponit erga eum cor tuum? Cur
non vicissim cor meum tibi do et tecum semper
esse antelo. Que sine amico non possum non
miserè vivere, et si tu o benignissime Deus non
fueris mihi pro omnibus amicus, nimium in se-

fo anima

Job. 7.

21

... ero. Ah quam durus et aridus sum sine
quam solidus et uanus, si amo aliquid
tra te. quid enim totus mihi conferre po-
et mundus sine te. Reuera, qui te habet ami-
a desit, non possidet thesaurum bonum, imo bonum super
Et tu habemne bonum.

Documenta

1
Felix ea anima, qua per divina gratiam
ipsis Angelis assimilari meretur; nescit enim
homo pretium gratia eius [gratia:] non ad aqua-
ritur aurum; Excelsa et eminentia non memo-
rabuntur gratia eius comperatione illig.
Job. 28
deestandum peccati malum, per quod tan-
tum acerbatur bonum.

2
Cogita o anima, quod tua per gratiam ami-
tiam dei tibi concilias, efficiaris confort divina
natura et fias unus spiritus cum deo. ami-
titia enim pares accipit, aut facit. Quid ergo
uolubius quid praeferantur gratia, per quam ita
exaltatur anima natu conditio tua; Eli-
ge iam, num non melius sit semper adisti ad
gratiam, per quam efficiaris amica ipsiusmet
dei; quam amplecti peccatum, per quod fis
mancipium diaboli.

Job. 28

2. Pet. 1.

s. Hieron

Pulchra sunt gena tua sicut
turturis, et collum tuum sicut
monilia. c. i. v. 9.

Comentarius ad huc

1
Dicuntur gena sponsae pulchrae sicut turturis, ut
originalis pudicitia eius magis declaratur, turtur
enim est avis pudica et casta, qua compare mortuo
alteri non nubit, sed solitaria et gemebunda cum
semper lugeat, et quatit. Dicitur uero collum sicut
sponsa a suo coelesti sponso absens, et sine de-
siderans, ubi cubaret, ab eius amore non reu-
debat, sed in eius desiderium semper ardebat
et suspirabat. Dicitur uero collum eius pul-
chrum sicut monilia, ut illius obedientia deo
retur; sicut enim collum oneri et iugo aque
ac capiti subiicitur, sic et sponsa imposto

S. Greg

Termin. Veron.

Corul. Veron. Termin.

sibi oneri, ut nec se aliis ^{in pergeret} praesepere, collum sub-
 icuit, nec detrectavit quidquam eorum, quae spon-
 sus ab ea deposuerat; Additum est ut monilia
 qua comparatione ostenditur, quod sicut moni-
 le collum ornat, sic obedientia animam faci-
 tam decorat. Sensus autem iste est: O Intra-
 nea, quam pulchra et quam mihi grata est cas-
 titas ac virginalis pudicitia, quae relucet in gen-
 tibus sicut in genis turturis: Quam mihi etiam
 accepta obedientia tua, qua ita te arua coronat, sicut
 torques collum ornat.

Meditatio 12

Considera d. Quam magna sit pulchritudo ge-
 narum pudicarum, id est, castitatis, ac virginalis
 pudoris, ut animam non solum aequallem An-
 gelis, sed etiam ipsimet Deo: quo nihil
 pulchrius similem reddat, ait enim Sapiens,
 incorruptio, id est, virginitas, et integritas fa-
 cit esse proximum, hoc est, similem Deo. O
 quam igitur pulchra est casta generatio
 cum claritate, immortalis est enim memoria
 illius. Quis proinde mirum, si Deus animam
 castam et pudicam summe diligat, quippe
 qua pudicitia et continentia sua ipsos etiam
 Angelos transgreditur, dum in carne pugnas
 victoriam ab eis contra ipsam naturam reportat
 quo triumpho carent Angeli, dum cum alicui
 ta sint liberi. Vide iam anima mea, qua-
 to amore castitatem prosequi debeas, quae te
 quodammodo nobiliorem ac pulchriorem ipsi
 Angelis, tan nobilibus alioquin spiritibus
 efficit. ~~At ignorare potes, quod nihil ma-
 gis amo est, quam castitas. In rebus, quae
 pulchritudo, ea ceptis, et in nobis, Com-
 natu cordibus: non enim possumus nos esse
 et, quod pulchrum est, amo in castis, et
 res pulchritudo multis amabilis videtur, ut
 propter eam invidiam superius se non
 honoris usum amittant. Si hoc potes, nec~~

Sup. 6.

Sap. 4

S. Cypri.

~~Ux corpora, quid non poterit formositas spi-~~
~~ritualis et angelica. O pulchritudo castae,~~
continentia; o ornamentum anima pia, quod
est, quod non magis diligam te? Non alia
profecto, nisi quia te non vides. Aperi-
gitur, o Deus meus, oculos meos, et lux gra-
tissima illuessa anima mea, exinde tene-
bras mentis mea, ut cognoscam, quam pul-
chra, quam venusta, quam amabilis, quam
desiderabilis sit virginalis pudicitia ut
cum eam ulnis meis amplector, et ab eius
plexibus non recedo, Angelorum Do-
mino copulari merear.

Considera 2. Quod non sufficiat spon-
sa Christi, si habeat genas pudicas, seu
custodiat castitatem sed etiam habere
debet genas ut durturis. Sicut enim tur-
tur, postquam comparem suum semel per-
didit, sola habitat, ac assiduo gemitu qua-
rit, quem diligebat, sic oportet, ut anima
fidelis Christum sponsum suum ^{crucifixum} et
mortem ^{eius} solitaria sedens perpetuo lugeat,
atque ~~omni~~ precibus omnibus huius mundi con-
solationibus ad eum in coelis, ubi nunc
cubat, pervenire semper suspiret. Quos,
obsecro, gemitus non ederet vilis ancilla
in sponsam nobilissimam iuxta ac pulcherrimam
sponsam assumptam, si postmodum contin-
geret, hunc amabilissimum sponsum a se
super omnia dilectum ab inimicis suis cru-
delissimam mortem trucidari? An unquam
aliquam consolationem ^{admittere} accipere posset?
an eius non eius mortem diebus et noctibus
defleret, an non denique pra moerore et
tristitia penitus tabesceret? O anima
mea credis utique, quod sis longe minus quam
vilis ancilla, Christo comparata. Credis
quod ipse sit sponsus tuus nobilissimus ac speciosus
forma pra filiis hominum. Credis, quod di-
visissimam mortem ab hostibus suis, et quidem

S. Greg. h.

quanto in amore
et quanta animi
compassione

inconfundibilis pietatis
ac bonitatis

amore tui sustinere voluerit. Credi, quod
iam regnet in coelo, ubi te expectat ut ipse
illius ipsius amplexibus frui valeas. Vide
iam, quanto dolore affici debeas, dum cor-
nis hunc sponsum tuum infinita nobilita-
tis et pulchritudinis crucis pro te
affixum. Vide, quemadmodum respicere
debas omnem consolationem terrenam,
omne humanum scilicet saltem quantum tibi
licet, vitare consortium, et perpetuis
gemitibus ac lacrymis cupere dissolvi
et esse cum Christo, et cum eo regnare
possis in coelo.

et si haec non pulchrior
saltem nobilior obedientia

semper nobilior casti-
tate obedientia

(.35. mor. 2. 70)

Considera 3. Quod sponsa coelesti non
solum gaudet sua castitas sponsa, sed etiam
collum seu obedientia eius placeant. Pulchra
quidem est castitas, ^{sed etiam} pulchra est obedientia
~~imo etiam pulchrior~~ ^{est} obedientia nobilior castitate, haec
enim sola virtus est, quae ceteras virtutes
menti inserit, insertasq; custodit, ait S. Gregor.
Unde obedientia dicitur, et est corona, et ro-
sarium virtutum omnium: et quemadmodum
monile totum collum ambit, et complectitur,
sic obedientia omnes animae fidelis, et maxi-
me autem Religiosae, actiones perficit, et coro-
nat; huius est, quod nullum in hac vita
charius digniusq; sacrificium Deo omni-
potenti offerri possit, quam cor obediens, et
humile. Vide iam anima sponsa Christi,
quantum inobedientia et obstinationis
vitium detestari debeas, quod tanto et
tam magno obedientia bono adversatur,
suis enim pro certo, nullum opus placere Deo,
cui inobediens, aut propria voluntas con-
iuncta est, adeo quidem, ut longe melius sit
v.g. Sobrie ad gloriam Dei ex obedientia
corpus reficere, quam rigidam antiquorum
Patrum abstinenciam ex propria voluntate
sectari. ^{et in omnibus} Semper ^{proinde} tuis obtempera

Nihil proinde unquam
praeferas obedientia
sed in omnibus

Credis quod
est ab ip
electis. V
cas, dicit
ita nobis
pro le
resque
terrena
antem hi
perpetu
e disto
eo regu

clash no
Jes
anti. P
olabatu
est h
as v
ait S
rona d
uam
comple
delig
fuit, d
hac v
Deo om
le dicit
nse Ch
shin
leato d
ad d
electo
oluate
e nali
obedi
arip
solu
ampia

superioribus qui etiā aequalibus ^{atq.} ~~aut etiam~~
inferioribus, in his, qua licita sunt, et omnia
erunt tibi supra modum meritoria.

Documenta

Discute anima fidelis conscientiam tuam, quan- 1
tum videlicet ^{estimes} ~~utrum~~ ^{etiam} virginalem pudicitiam
facias, et an eandem tanquam virtutem Ange-
licam, et angelicam vitam in terris degentibus
propriam venereris? An quilibet impuri-
tatem magis quam mortem, aut ipsum in-
fernum abhorreret, idq. ad exemplum quo-
dam pulchri primum sanctorum, qui dicebant: si infer-
na obediens ex una et impuritas ex altera parte
obediens prostraret, malle se in infernum quam
in impuritatem precipitem dari injicere.

O sponsa Christi, ait D. Bernardus, esto similis 2
fratri, et luce die ac nocte cum desiderio Jesu
Christi sponsi tui, quia iam ascendit ad caelos ut
illius faciem aliquando videre merearis in dex-
tera patris. Pulchra sunt gena tua sicut tur-
turis. In genis solet esse verecundia, genas
ergo habes turturis, si pro verecundia Jesu
Christi sponsi tui nihil contra voluntatem
illius facis; genas habes turturis, si cum
amore et reverentia Christi, ea qua illi dy-
plicat, potponis: genas habes turturis, si
propter Christum alterum amicum non di-
ligis.

S. Bernardus
de modo bene vi-
vendi c. 10.

Collum, id est, status subiectionis mo- 3
net te, o anima religiosa, primo obedientia,
quam debes Deo; secundo humilitatis, tertio
obediencia; ha enim duae sunt comites
inno fulcra obedientiae, sine quibus illa sta-
re nequit. sectare igitur humilitatem et
obediencia, et facile implebis omne obe-
dientiam, cuius scapulare, quod singulis
singulis diebus collo iniecis, te admonere
non desinit.

et superioribus

Murennulas aureas faciemus tibi
vermiculatas argento. c. 7. v. 10.
Cōmentarius

Murennulae sunt ornamenta colli flexuosa instar
catenulae, quibus matronae decorantur; unde
verbit Vatablus: ornamenta convenientia ex
auro cum notis vel clavis argenteis. quare
ergo sponsus dicit: murennulas aureas faciemus
tibi vermiculatas argento, novum arguo ornatum,
sive novas virtutes sponsa pollicetur, ut doceat
omnes ff. Patres. Quoniam autem virtutes
sub his verbis intelligi debeant non omnium
eadem est sententia: quidam intelligi volunt
charitatem et castitatem, alii sapientiam et se-
noram predicationem, alii spem, aut similes vir-
tutes. nos vero mansuetudinem et humilitatem
interpretamur; ex hac quidem ratione, quod prius sponsa con-
questa sit, se magnas molestias, et animi per-
turbationes ex bello domestico perpeti delibuisse,
quod factum est, ut vineam suam non custodi-
rit: unde cum flagraret desiderio rerum coele-
stium contemplationi unice insistendi; noluit re-
men sponsus ejus acquiescere votis, sed iussit
eam pascere, uti coeperat gregem suum, cui dum
morem gerit, ecce laudatur a sponso suo. et
ut in posterum eum majori animi tranquillitate
munus suum implere possit. dicitur ei: mure-
nnulas aureas faciemus tibi vermiculatas ar-
gento; hoc est spiritum Mansuetudinis, et hu-
ilitatis impartiemur tibi et sic libera ab omni
perturbatione in regimine tuo permarebis iux-
ta illud: diserte a me quia mitis sum et humi-
lis corde, et invenietis requiem animabus vest-
ris.

in ff. 33.

Matth. 11
quod minor est auro

Porro Mansuetudo, est quod iuxta S. Basilium
maxima sit omnium virtutum, ac propterea in mi-
ro Beatitudinum relata est, non immerito per
aurum designatur. At humilitas quia virtus mi-
nor est ipsa mansuetudine ut Christus ipsemet in-
se videtur, dum mansuetudinem proposuit humili-
tati, per argentum satis apte sumi potest; eo na-
gis cum per murennulam, seu catenulam, qua ex va-
riis annulis conficitur convenienter ipsa humilitas,
qua ex variis gradibus contextitur, intelligi possit.

Rom. 9.

Ps. 36.

~~per quam possis quietam, pacatam, ac proinde beatam ducere vitam~~

per quam possis quietam, pacatam, ac proinde beatam ducere vitam

Ps. 143.

Matth. 11

semper
i. Pet. 5

ris à sceleratis hominibus afficiatur, nihilominus sine ulla animi commotione, vel perturbatione sustinet cum magna tranquillitate ac multâ patientiâ vasa ira apta in interitum, sic pariter mansueti inter quaslibet injurias, et contrarietates animum ad serenitatem componunt, et delectantur in multitudine pacis. O quam igitur felix illa anima, quae hoc aureo ornamento à sponso suo decorari meruit, quis enim in hac vita beator, quam qui magnâ animi tranquillitate jugiter fruatur, ac velut mons Olympus extra omnem tempestatis insuriam positus purissimâ semper aurâ circumdatus est. O anima mea quae desideras semper esse beata, quid est, quod non ardentius ad mansuetudinem aspiras? O amantissime Deus imperfectum meum viderant oculi tui, haecenus enim mihi imperare non potui, ut in omnibus et erga omnes mansuetus essem, vel leviter quippe tactus mox excandescit animus, ut merito illud psalmi mihi adaptem: tange montes et fumigabunt. O mi suavissime Deus O Christe Jesu sponse dilectissime, fac mihi, obsecro, mureculas aureas, cui largire mihi spiritum mansuetudinis, quem adeo ^{michi valde} ~~valde~~ ^{et necessarium} desidero. Fac ut per merita tua ^{ac} ^{propter nimiam} erga me dilectionem me semper totam possideam, ac perpetuâ animi pacis motibus, ira, aut impatientia forlitor ^{prepressis} ^{grâs} valeam.

Considera 3. Quod anima fidelis valde sollicita esse debeat de ornamento argenteo hoc est, de virtute humilitatis; dicit enim Christus: discite à me quia mitis sum et humilis corde. si ergo sponso nostro placere cupimus, oportet, ut non solum eius mansuetudinem imitemur, sed etiam in humilitate ei similes esse conemur. Et si vitam ab omni perturbatione expertam ducere volumus, humilitatem amplecti debemus; jugis enim pax humilibus, quippe qui omni vilitate, et humilitate contenti sunt; et si denique, magnas gratias à Deo obtinere desideramus, necesse est, ut humiliemus animas nostras sub manu potentis

bilem sponsum suum, ut luce gratia sua illu-
minet oculos suos, discederet tenebras mentis
suae, adaugeat fidem, adaugeat et charitatem.

Considera 2. quis sit ille accubitus Sponsi coelestis?

Alterius quidem ~~locus~~ ^{ejus} accubitus est
sinus Patris, in quo ab aeterno quiescit requie-
vit; sed ex infinitum erga nos amorem; licet
enim ibi beatissima ac plenissima frueretur
requie; nihilominus, ut nos participes sua
beatitudinis et gloria ac consortes divina
natura faceret, dignatus est de excelso
illo solio ad humilitatem et vilitatem nos-
tram respicere, et accipiens quamlibet ani-
mam fideliem in sponsam suam, in ea accu-
bitum, id est, sedem, et solium, imo coelum
et templum reponere voluit. Quam ergo
nobilis esse debet anima, qua tam dignum
hospitem habere, imo tam glorioso sponso
copulari, et ^{ita} "intime" ^{ei} uniri meretur, ut
Sponsus sit in ipsa, et conversus ipsa in Sponso.

Nysson et Anselm.

Vide iam anima mea, qualem et quantam
reverentiam ac dilectionem Christo sponso
tuo exhibere debeas; reverentiam quidem pro
praesentia, qua tibi uniri, et in te accum-
bere dignatur, dilectionem vero pro ejus
amore, qui ipsum ~~te~~ ^{ad adduxit}, ut in
te ^{se} sedem et templum suum eligeret.

Considera 3. quod accubitus sponsi
coelestis fiat per charitatem; hac enim
cum adest, fit anima templum Christi, cum
vero recedit, fit efficitur anima sedes dia-
boli. Quid iam mirum, si nardus sponso
dedit odorem suum, id est, si ad opera bona
et virtutes ejus plauerunt sponso coeles-
ti; ~~ad erat namq. charitas~~
si; inerat namq. sponsae charitas, per quam
ipse sponsus in ea accubebat. Charitas, quip-
pe est forma omnium virtutum, à qua istae
vigorem, meritum, ac consequenter odorem suum
accipiunt; neq. enim aliquod opus bonum

1. Cor. 13

ps. 43

Matth. 5

epe potest, quod non provenit ex radice cha-
ritatis; nam si ^{om. n. 209} fidem habuero, ita ut
montes transferam, si distribuero in cibos
pauperum omnes meas facultates, si tradi-
dero corpus meum, ita ut ardeam, si morti
fructu, fueris tota die sicut ovis occisionis,
si percutienti maxillam, probeam Salte-
ram, si auferenti tunicam dimittam et
pallium, si denique cruce, ense, bestia,
confractorem osium, et omnia tormenta
diaboli fortiter sustineam, charitatem
autem non habuero, haec omnia haec
virtutum opera nullum dabunt odorem,
non placebunt coelesti sponsi, quia plene
vacua sunt merito. Vide anima si deli-
quant charitatem facere, et e converso pec-
catum, quod a te expellit tantum bonum
detestari debeas. Roga proinde Deum, ut
tantam tibi impertiri dignetur gratiam, qua
in te jugiter conservet charitatem, et te ab
omni peccato praeservet.

Documenta

1. Quandoquidem o anima firmiter credis, imo
certa es, quod rex coeli et terra ac immensa
majestatis Deus te in sponsam suam eligere
dignatus, ideo imprimis cavere debes, ne ali-
quid committas, quod tanto sponsi displicere
possit, tum valde humiliter spiritum tuum
dicens: ecce ancilla Domini, non sum digna,
ut sim sponsa Dei mei.
2. Cum ad memoriam revocas, quod coelestis
iste sponsus etiam cor tuum inhabitare
desideret, omnino necesse est, ut prius tanto
hospiti dignum habitaculum prepares cari-
pando omnia vitia, quae oculos tam nobi-
lissimi sponsi offendere possent quod sum-
mopere fieri convenit, cum accedis ad S.
Eucharistiam; tunc enim Christus, vel maxime
cor tuum pro suo accubitu eligit.

Ecclesi. 4

Non est Apostolus, ut finis Christi bonus odor si-
nus, sed bonum odorem dare non possumus,
si alieni à charitate non fuerimus; rogemus
proinde Deum, ut nunquam permittat, à nobis
inferri charitatem, quia potius ^{semper} in no-
bis augeat; quia quò major fuerit chari-
tas, eò magis meritoria erunt opera nos-

Fasciculus myrrhae dilectus
meus mihi inter ubera
mea comorabitur v. 12

Comentarius.

Sponsa timens, ne per peccatum aliquando
mitteret charitatem, et sic frustraretur
sponsiam nobilissimi sponsi sui, ait: fas-
ciculus myrrhae dilectus meus mihi inter
ubera mea comorabitur. Quasi diceret:
Scio, quid faciam, quando insurgent
tentationes, et aliis anima periculis
exponar, Christum ~~meum~~ crucifixum;
eum ~~per~~ passionem ejus velut fasci-
culum Myrrhae in pectore meo recondam,
in cuius meditatione omnes carnis,
mundi, et diaboli assaultus facile
superabo.

S. Bernard.
et alii

Meditatio 15.

Considera d. quòd fasciculus myrrhae alius
non sit, quam ipsemet Christus Jesus
laboribus fatigatus, opprobriis satu-
ratus, alapis latus, sputis foedatus,
flagellis laceratus, spinis coronatus,
dorso corpore eruentatus, et tandem cru-
ci crudeliter affixus. Is est, quem
Sponsa inter ubera id est, in corde
suo recondere cupit. Verè pius, verè
amabilis, verè dilectus Sponsus, qui fan-

da pro sponsa ignobili Regena justitiam
tantummodo ut ejus amorem ad se attrahat
et cor illius ab omni amore impuro, vano
et mundano evacuet. O mi sponse ge-
su, quam ingrata, quam indigna, quam
infelix forem sponsa, si cor meum ab-
steri, quam tibi unice consecrarem, aut
terrenis rebus adhuc inhaerere vellem.
O quam vehementer doleo, quod hactenus
alia prater te amaverim. O quantum
detestor meam infidelitatem et cordis duri-
tiam, dum quantum defleo meam cocci-
ditatem et cordis duritiam, dum pro immen-
sa charitate, quam mihi in tua passio-
ne vel maxime exhibuisti, mutuum
amorem necdum rependi, nec propterea
exiguus aquarum deduxerunt oculi mei
minis. caligaverunt palpebrae mea a fle-
tu. Flete iam oculi mei et date rivum
larymarum, ecce dilectus meus vulneratus
est amor meus crucifixus est. O sponse di-
lectissime si anathema si unquam ulterius
obliviscar dolorum, angustiarum, cruciatuum
ac crudelissimam mortis tua, haec enim
imposterum inter ubera mea comorabun-
tur, et in tabulis cordis mei insculptis
permanebunt, ut dicere possim: Fasci-
culus mirra dilectus meus mihi inter
ubera mea comorabitur

ps. 118
Job. 16

9 pro me

Considera et quod iam facile intelligi
possit, ex quibus componatur fasciculus
iste mirra, nempe ex infantilibus ne-
cessitatibus, quas Christus in praesepio sus-
tinuit, ex laboribus, quos in predicando per-
tulit, ex fatigationibus in discurrando, ex
vigiliis in orando, ex tentationibus in

penarum, ex lacrymis in compatiendo, denique
 ex sputis, colaphis, verberibus, flagellis, ^{Spinis,} et aliis
 innumeris, qua pro salute generis humani pestu-
 lit. Dignitate. Sed et myrrina potatus est ut
 nihil desit amaritudinis in operatione nostra salutis,
 Hoc figitur commemorari debent inter ubera amoro-
 sa compassionis, sed et assidua imitationis, ait enim
 Apostolus: hoc sentite in vobis, quod et in Christo
 Jesu, hoc est, eandem abnegationem, humilitatem pa-
 tientiam, benignitatem, & patientiam, quemadmodum Chris-
 tus Dominus.

7 anima mea, non solum
 Philip. 2.

Considera 3. quam utile sit anima fideli, si
 hunc fasciculum in pectore suo perpetuo reton-
 dat. nam scripsimus ut ait. S. Gregorius, "ubi
 mors Christi circumfertur, non potest regnare
 peccatum; est enim tanta suavis crucis Christi,
 ut si coram oculis ponatur et in mente fideliter
 tenetur ita ut in ipsam Christi mortem intectus ocu-
 lus mentis aspiciat, nulla carnis concupiscentia, nulla
 libido, nullus furor, nulla peccati invidia preva-
 lere possit. Præterea ut docet S. Bonaventura;
 si quis de virtute in virtutem, de gratia in gra-
 tiam de bono in melius proficere velit, quotidie
 quanta potest devotione passionem Domini me-
 ditetur, quia hoc mentem a terrenis alienat,
 eamq, non solum angelicam, sed etiam divinam
 reddit. nihil enim in anima ita operatur uni-
 versalem sanctificationem, sicut frequens medita-
 tio passionis Christi. O adolescentula, o fi-
 deles anime, quibus incumbit in via dei progredi,
 hunc tam dilectum fasciculum colligate vobis,
 hunc medullis inserite cordis, hoc munite adi-
 tum pectoris, ut et vobis inter ubera commo-
 vetur.

ad colof. 3. Super illud
 mortificate membra
 de Sterni amor. div.

S. Bern.

Documenta

Anima amans non nisi post dilectum suum
 respirat, et si contingat eum multa pati,
^{ponit} ~~reponit~~ sibi ante oculos mentis eius
 dolores, ei summe compatitur, et a nullo con-
 solationem vult recipere: ita et tu anima
 fidelis assidua meditatione revolve vulnera
 dolores, et mortem Christi sponsi tui, respice
 omnem consolationem terrenam, ad eum perpetuo
 suspira, nihil scire volens nisi Jesu, et hunc crucifixu o

2 Christus multa mala patienter sustinuit, ut
tu fortiter aduersa quaeq; patiaris; ad oppro-
bria factus est sicut homo non audiens, ut
tu ad injurias filere dicas, crucem suam baje-
lare voluit, ut tu eo libentius tuam portes.
factus est obediens usq; ad mortem, ut tu
in obedientia permaneas usq; in finem. Itaq;
Christi passio fasciculus mirrha seu Christi
passio ^{quasi} est eruditio.

Harphⁱⁿ h. l.

3 Qui salutem aeternam et meritum affluentiam
desiderat, qui cunctarum virtutum arcem
exoptat, qui scientiam et sapientiam obtinere
desiderat, qui aequanimiter inter aduersa et
prospera stare, securamq; viam inoffenso pede
perambulare affectat, hunc fasciculus mir-
rha scilicet passionis dominicae jugiter portare
studeat in pectore suo non solum compati-
do sed etiam imitando.

Petrus Cyprici dilectus meus mihi
in vineis Engaddi v. 13.

Commentarius

Vid. S. Greg. Beda,
Bern. Rupert. C.

Videtur Sponsa hic metaphoricè loqui de bo-
tro seu uvis ex reite Insulae Cyprici, ubi olim
praeclarissimum vinum crescebat, in iudaea trans-
plantata lata et transplantata in vineis en-
gaddi, quae erant juxta Jericho. Sensus est,
sicut Sponsus meus Christus, ob passionem
pro me obitam, mihi est fasciculus mirrha ama-
ra, sic è converso mihi est quasi Petrus Cyprici
suavissimus et desideratissimus, ~~habet~~ maxi-
ma confortatio et consolatio, praesertim in
vineis Engaddi, id est, dum me adoriuntur
tentationes, tribulationes, et afflictiones. En-
gaddi enim Latine idem est ac tentatio jux-
ta S. Ambrosium et alios. Vid. Corn. a Lap. hic

q; scilicet

q; in quibus exuberat
gratia Christi.

Meditatio 16

Considera 1. Quamquam Sponsa magnum ani-
mi dolorem et compassionem contraxerit ad me-
moriam revocando durissimum supplicium di-

lecti sui pro se crucifixi, nihilominus dum
 rursus considerat fructum passionis illius, quod
 nempe pretioso sanguine ejus sit a miserabili
 demonis servitute liberata, ab omnibus emun-
 data sordibus, et cohores eterna gloria effecta
 valde propterea letatur; unde ait: Botrus cypri
ori Dilectus meus mihi, quasi diceret: Dilectus meus
ob passionem mihi est fasciculus mirrae amarae,
sed hanc amaritiam dulcorat fructus Redemptionis
meae. Plorans quidem ploravi in nocte morosis
constituta, et lacrymae in maxillis meis propter
passionem domini mei; at quia devota morte
per mortem suam, resurrexit spes mea, et resur-
gendo me reparavit ad vitam, ad gloriam, ad feli-
citatem aeternam, ideo superabundo gaudio, ac se-
cundum multitudinem dolorum meorum in corde
meo consolationes tuo letificaverunt animam meam.
O anima mea absterge jam lacrymas ab oculis tuis;
cue enim Deus, qui dives est in misericordia, prop-
ter nimiam charitatem suam, qua dilexit te, et
cum esses mortua peccatis, convivificavit te in
christo, cuius gratia es salvata, et ab iniquitate
sua mundata; unde nihil aliud superest, quam
ut ambulando coram Deo sollicita sis, ne ultra in
te regnet peccatum.

Thren. i.

Considera n. quod sponsus caelestis merito botrus cypri
 nuncupetur, ipse enim in torculari crucis pressus om-
 nem suum nobis effudit sanguinem; et quia eius
 amor erga nos est immensus, hinc ut mirabili unione
 in ipsum transformaremur proprio hoc suo sanguine,
 quem quotidie in altari sub specie vini sumimus, nos
 pascere voluit. O calix meus inebrians quam pro-
clarus es! tu es enim vinum dulcissimum germinans
 virgines; tu es peccatorum pretium, infirmorum la-
 vocrum macularum ablatio, medicina vitiorum, refu-
 tio laborantium, salus mundi, ac fons vite habens in

ps. 22.

se omne delectamentum et omnem saporis suavi-
tatem. gaudere anima fidelis, cui toties conceditur
tam pretioso ac tremendo christi cruore saginari,
si enim sanguis hircorum et taurorum aspersus inqui-
natos sanctificat, quanto magis sanguis christi eman-
dabit conscientiam tuam ab operibus mortuis ad
serviendum Deo viventi. Sed cogita, quo solari
radio non oporteat esse puriorem, ac splendidioram
eam linguam, quo hoc tremendo nimis sanguine
rubesit.

S. Chrysost.

Considera 13. quod in Engaddi, id est, in tentatione
invenitur botrus cypri, nempe christus, quia in
tentatione et tribulatione floret, et exuberat
christi gratia et consolatio, cuius suavitate et
robore anima tribulationibus afflicta mirè recre-
atur, et confortatur; hinc est, quod Apostolus Jaco-
bus hortetur dicens: omne gaudium existimate
fratres, cum in varias tentationes incidieritis; quia
ubi tentamur ab hoste, ibi lotificamur à christo,
ubi humana tribulatio, ibi divina consolatio,
ubi crux et martyrium, ibi solatium et refrigeri-
um; quapropter ait Paulus: sicut abundant passio-
nes christi in nobis, ita et per christum abundant
consolationes nostra. Vide jam, o anima mea,

Jacob. i.

2. cor. i.

quemadmodum cum eodem Apostolo gloriari debet
as in tribulationibus et tentationibus, quia in illis
plus mellis divini latet, quam fellis humani;
idcirco multa exulso anima nihil magis appetebat
quam tribulationes: Aut pati aut mori agebat
Magdalena de Paris; Amplius, amplius Domine,
ingeminabat S. Franciscus Xaverius. Has itaque
sanctas animas pro viribus imitare, et afflictiones
suas, ac quoque adversa tanquam magna solatia,
et Dei specialia dona reputa, quia non sunt condi-
mo passiones tantis consolationibus, quibus adhuc

S. Theresia: Pati, non
mori, clamabat S.

Verba
S. est
lum e
Pa chi
Quam
Simpli
Solum

in mundo recreantur à Deo anima afflita.

Documenta.

i. Sicut sponsa amaritudinem mirrha seu Domini-
ca passionis percepit, ita e converso ex botro cypri
gaudium resurrectionis christi degustavit; ut dif-
cas modo in meditatione passionis dominicae modo
in contemplatione resurrectionis eius, et gaudiorum
futuro vita te exercere debere.

ii. Christus est fasciculus mirrha in passione, seu
botrus cypri in resurrectione, quia nempe nemo
coronatur, nisi qui legitime certaverit; delectat
ergo mentem magnitudo promiorum, sed non
debet certamen laborum. Prius procedere
debent amaritudines, et tunc subsequuntur dulce-
dines. Prius debemus portare crucem et sic per-
veniemus ad eternam requiem.

iii. Quanto caro magis per tentationem, et tribula-
tionem aliteritur, tanto spiritus amplius per inter-
nam consolationem roboratur, et nonnunquam
in tantum confortatur, ut sine dolore et tribula-
tione esse nolle, quoniam tanto se acceptiore
Deo credit, quanto christo similior fuerit, et pro
eo graviora perferre potuerit.

Eue tu pulchra es, amica mea,
Eue tu pulchra: oculi tui columba-
rum. v. 14.

Comentarius.

Verba sunt sponsi ad sponsam, quorum iste sen-
sus est: O quam pulchra es sponsa mea propter
dilectionem erga me, amorem, quo fit, ut sis amica mea,
sed etiam pulchra es ex dilectione erga sodales.
Quam etiam me delectant oculi tui, qui sunt
simplices, et rectum habent intuitum sicut
columba. Nota, Oculi columbae maxime

denotant intentionem sinceram et rectam animo
sancta; columba enim rectum habet intuitum, ut
modo dictum est, non obliquum; oculus enim primo
intendit in id, ad quod deinde dirigit manus et
pedes, ut eodem tendant: oculi vero columbae
toti defiguntur in id, quod aspiciunt: sic anima
sancta primo tota intendit in Deum ut finem,
ac deinde ad illum omnes gressus et actiones diri-
git. secundo sicut oculus intendens in rem aliqua
eius speciem in se suscipit, illiq; assimilatur,
sic anima intendens in Deum, illius veluti natura
imbibit, fitq; divina, et quasi Deus terrestris.
Tertio sicut oculus immediatè aspicit rem, quam
intendit, nec medium ullum admittit, sic anima
intendens in Deum, illum unum spectare debet,
non comoda, non honores, nec quid aliud intermedium,
quidquid enim medium est, impedit intuitum, et
intentionem in Deum. vid à Lap.

Meditatio 17.

Considera id quod corpora terrestria ut ut forma
sa ac venusta nobis videantur, neuhquam ab Ange-
lis reputentur aut dicantur pulchra, quia nempe
norunt aliam longe majorem ac nobiliorem, vi-
delicet spiritus pulchritudinem, cui omnis corpora
pulchritudo comparata potius turpitudine, quam for-
mositas dici debet. Quam ergo magna fuit spon-
sa venustas interior, ut ab eo, qui est ipsamet pul-
chritudo, imò qui fuit, se esse infinita pulchritudinis,

31
extolli mereatur, adeo quidem, ut ei non suffi-
ciat, semel eam dixisse pulchram, sed ut
partim excellentiam tanta pulchritudinis desple-
tur, partim ut vehementiam sui amoris erga
eam magis declaret, verba ingeminat, et
secundo sponsam pulchram pronuntiat. Vide
anima mea, quam formosa, quam sponso ce-
lesti chara et amabilis, quam proinde beata
sit ea anima, quae Deum ardentem amat, et
quae ob nimiam erga eum dilectionem amica
ejus dici, et esse meretur. O quam felici-
tatem te estimare deberes, si etiam arcenti erga
divinum sponsum tuum charitate ferveres!
num enim parum videtur, te esse amicum
Dei, qui est creator et redemptor tuus, dux
et pastor, protector et defensor, Magister
et Dominus, à quo proinde omnia facile obti-
nere poteris, quaecumque desiderare volueris?
Confidera n. quod sponsus juxta s. Gregoris
um ideo bis pulchram suam vocet, quia cui
dilectio Dei et proximi donatur, gemina pulchri-
tudo ei inferitur, quae ipse sponsus delectatur,
et quam laudat. Dicitur itaque sponsa imo pul-
chra propter amorem Dei: dicitur vero pulchra
propter dilectionem proximi, per quam prior
dilectio, ac proinde etiam pulchritudo perficitur;
nam ut ait s. Joannes, si diligamus nos invicem,
Deus in nobis manet, et charitas eius in nobis
perfecta est. quomodo autem perfecta est?
quia nempe charitas patiens est, benigna est,

q. tibi

in h. l.

Jo. 4.

1. Cor. 13.

~~1. Cor.~~

psal. 44.

Rom. 5.

1. Cor. 10.

Luc. 11.

non emulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non querit, quae sua sunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, congaudet veritati, omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet. En quemadmodum omnes virtutes à charitate Dei et proximi, tanquam rami à radice arboris promanent. Et hoc est quod inquit propheta, dum sponsam sic alloquitur: astitit regina à dextris tuis in vestitu deaurato charitatis, circumdata varietate virtutum. O anima fidei roga Deum, ut charitatem cordi tuo inferere dignetur, quatenus in te adimpleatur, quod de se et alijs Dei servis ait apostolus: diffusa est charitas Dei in cordibus nostris per spiritum sanctum, qui datus est nobis.

Considera 3. quod sponsa dicatur habere oculos columbarum propter rectam intentionem, quae omnia ad Deum dirigebat, oculi enim columbae sunt simplices, et rectum habent intuitum, et ideo non est dubitandum, quin sponsa propter eam Deo valde amabilis effecta fuerit; nihil enim à nobis Deus magis exigit, quam ut omnia ad eum tanquam ultimum finem nostrum referamus, unde apostolus ait: sive manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite. Certè in intentione omne meritum nostrum consistit; Qualis nempe intentio, tale opus, adeo ut opus bonum et magni meriti ex malà intentione fiat malum, et è converso opus nulli meriti, vel ut aiunt, indifferens ex bonà intentione fiat meritorium, ideo Christus ait: si oculus tuus simplex fuerit,

Totum corpus tuum lucidum erit: id est, si tua intentio bona fuerit, et ad Deum ultimatò referatur, omnia opera ex tali intentione à te facta tibi erunt meritoria: et quanto extensior et intensior fuerit tua intentio, tanto excelsiora, prestantiora, nobiliora, ac Deo gratiora erunt opera tua. O anima mea, quantum amittis, cum negligis habere oculos columbarum, hoc est, cum non intendis omnia opera tua dirigere ad Deum tanquam ultimum finem tuum. Ah quid obsecro facilius, quam ut paululum, dum aliquam occupationem, vel negotium, vel simile quid aggredieris, mentem tuam elevas ad Deum, dicasque propter te mi Deus vel ad majorem Dei gloriam. Hoc fac in posterum, ne aliquando cum lacrymis et gemitibus ingeminare debeas: totà die, totà nocte laboravimus et nihil capimus.

Documenta.

1. Bis pulchra à sponso celesti dicitur ea anima, quae est amica eius, hoc est, quae per ardentem charitatem illius amicitiam sibi conciliavit. vis ergo magnam inebus obtinere pulchritudinem, stude deponito omni animi languore, ac omni terreno affectu, ut habeas magnam dilectionem.

2. Per amorem Dei amor proximi gignitur, et per amorem proximi amor Dei nutritur; nam qui Deum amore negligit, profectò proximum diligere nescit: et qui dixerit, quoniam diligo Deum, et fratrem suum odit, mendax est.

S. Greg: l. 10 mor.

i Jo: 4.

3. Sicut oculus plures res aspicere potest circulariter dispositas, sic anima fidelis in opere suo plures potest intendere virtutum fines, ut v: g: dicat

volo orare, jejunare, studere & ut satisfaciam
pro peccatis meis Deo, qui est actus poenitentiae:
item ut placeam Deo amori meo, qui est actus
charitatis; insuper ut honorem Deum, qui est
actus religionis: et quo plures virtutum fines inten-
dit, eo opus est melius, magisque meritorium.

Ecce tu pulcher es dilecte mi
et decorus v. is.

Sponsa laudata à Sponso recipit vicem, ac
universam pulchritudinem suam in eum re-
fundit: unde ait: Ecce tu pulcher es dilecte mi
et decorus, quasi diceret: o dilecte, sponse voca
me pulchram, sed tu verè pulcher es, et qui-
dem à te ipso, ego solam per gratiam tuam.
pulcher, inquam, et secundum divinitatem, et
decorus secundum humanitatem.

Meditatio is.

Considera i. sponsum celestem secundum suam
divinitatem tam stupendo esse pulchritudinis, ut
licet de eà tot gradus cogites, quot sunt guttulae
aut arenulae in mari, nihil de eà cogitasse arbi-
trari debeas, est enim infinita, tanta igitur,
et tam admiranda est pulchritudo divina, ut
in eius visione, et fruitione omnium sanctorum
beatitudo consistat, quo fit, ut ij per aeternita-
tem ne uno quidem momento ab eius contempla-
tione deficiant. Res sanè miranda, quoniam
enim in rebus creatis pulchritudo, quam si aspici
intueamur, nobis tandem non vilescat, nihilominus
licet Beati in aeternum Deum contemplaturi
sint, nunquam tamen ipsis minus delectabilis
aut minus amabilis apparebit, quippe qui sem-
per mirabilia, ac sumè delectabilia in eo intue-

buntur, quam ob causam corda et desideria
eorum jugiter ad se attrahet, ac inseparabi-
liter sibi agglutinabit. O pulchritudo incom-
prehensibilis, cuius visione, et ipse Deus
beatus est! O pulchritudo tam antiqua, et tam
nova, ad te jam anhelat anima mea! O Domi-
ne Deus tu es totus Pulcher et plenus ineffabili-
bus delicijs, cur igitur non semper te desidero,
cur te non semper ambio. ah quid non oportet
me agere, quid non pati, ut tandem tanta pulchri-
tudine potiar? ignis, crux, bestia, confractio ossi-
um, et omnia tormenta diaboli in me veniant,
tantum Deo meo fruam; quorant proinde alij, qui
sunt palitra in rebus creatis, ego autem te solum
verè pulchrum et unicè amabilem amabo in
eternum.

Considera m. Sponsam divinam etiam seun-
dum humanitatem valde decorum esse, quippe
qui dicitur speciosus formā pro filijs hominum. ps: 47.
et certè si post resurrectionem corpora sanc-
torum adeo erunt formosa, decora et splendida futura sint,
ut fulgeant sicut sol, quando magis fulgebit
corpus christi, qui est rex sanctorum, ac proin-
de omnia corpora electorum pulchritudine lon-
gè superabit. an etiam ambigere possumus,
quin ipsius anima divina glorioso splendore
in imensum antecellat spiritus sanctorum.
O ineffabilis pulchritudo, o admirabilis decor
sponsi celestis! Quid, igitur o anima mea,
quod hunc sponsam tuam adeo pulchrum non
toto mentis ardore diligas? cur eius amore
non tota deficias? Num idè, quia Isaias ait:
non est ei species neque decor, et vidimus eum,
et non erat aspectus, nos putavimus eum quasi

Isa: c. 55.

leprosum. Ergo Sponsus tuus foedus est? absit;
nunquam enim pulchrior, nunquam amabilior
quam cum amore tui spiritus foedatus, flagellis
cosus, spinis coronatus, despectus et abjectus pende-
bat in patibulo; ibi enim pietas, ibi charitas,
ibi gratia, et misericordia eius, quae sunt vera
ac summa pulchritudo, magis resulserunt; Ergo
ubiq' Sponsus noster pulcher apparet, pulcher
in colo, pulcher in utero, pulcher in ligno,
pulcher in sepulchro. O amabilissime Deus
o sponse pulcherrime reple, quoso, cor meum
inextinguibili dilectione tui adeo, ut sicut
flama urens totus ardeam in tui amoris
dulcedine. appone, obsecro, pectus meum dul-
cissimo cordi tuo, ut ab eo incalescat, et totum
amore tui ardeat, ac de solo spiritu tuo vivat.
Confidera v. quod sponsa ob duas causas sponsum
vocat dilectum. Prima est, ob ejus infinitam pulch-
ritudinem, qua dicitur splendor habitus et can-
dor lucis aeternae, et quae est fons et scaturigo
omnis pulchritudinis, adeo, ut quidquid elegantiae
in floribus, quidquid venustatis in campis et syl-
vis, quidquid splendoris in astris, quidquid formo-
sitate in hominibus, quidquid pulchritudinis
in Angelis, quidquid denique decoris ac amoni-
tatis in omnibus prorsus creaturis reperire est,
id omne ab ea dimanet, ac proinde longe
eminentius in ipsa reperitur. Quae est propterea
sibi ab eo collatam pulchritudinem, sponsa namq'
ex sua natura nigra est et deformis, at per
per gratiam omnis deformitas ejus absterfa
est, et adeo palatra effecta, ut ipsemet Deus
sibi in ea valde complaceat. verè ergo
dilectus Sponsus, qui sponso suo ineffabilem
pulchritudinem, hoc est, justitiã, gratiã, cha-

ritatem puritatem, ac efficiam bene operandi, ac
merendi tribuit. O anima mea roga Deum, ut exulte
at tenebras mentis tuae, quatenus eius admirabilem
pulchritudinem, pariter et suam, quam per sacra-
menta ab ipso accepisti, agnoscere, ac propterea
in eius amorem magis ac magis inardescere possis.

Documenta.

1. Nemo non scit, quod pulchritudo creaturarum,
quo tamen valde est limitata, supra modum domine-
tur cordibus humanis. qui Ergo fieri potest, ut pulchri-
tudo creatoris totum cor nostrum ad se non rapiat,
cum sit illimitata, immensa, et infinita, cui proinde
creata pulchritudo comparata, tanquam mera
turpitudine et deformitas reputari debet?

2. Vis anima fidelis Christum jure merito nominare
posse dilectum suum, duo debes sapienter contemplari:

1. eius infinitam pulchritudinem. 2. beneficia
maxime spiritualia ab ipso tibi collata; hac con-
templatione facile in ejus amorem inardescas, et
sic intus senties, te Christum vocare posse dilectum.

Lectulus noster floridus: signa domorum
nostrarum cedrina, laquearia cypressina. Cj. v. is. is.

Comentarius.

S. Gregorius et Cassiodorus per lectulum accipiunt
quietem mentis contemplativo, qua cum sponso sponsa
quiescit. Signa vero sunt virtutes solidae, et ad salu-
tem necessaria, inquit S. Bernardus; huiusmodi
sunt praecipue fides, spes, charitas, quibus tanquam
trabibus, et signis fulciuntur domus nostra, nempe
intellectus, memoria, et voluntas, in quibus potentiss
Deus una nobiscum, ut in templis et domibus suis
habitat. Denique per laquearia cypressina notatur
virtus constantia fortitudinis et patientia in ad-

versis, qua instar laquearium onera ponderaque
sustinemus; sensus proinde est: Pulcher es dilecte mi,
et ideo lectus noster floridus est, quia mens mea, in qua
tanquam in gratissimo thalamo una mecum requiescis,
cum in silentio et quiete hanc tuam contemplatur pulchri-
tudinem, irrigatur suavitalum ac dulcedinum imbribus,
et floret sanctis desiderijs ac pijs cogitationibus; inde fig-
na domorum nostrarum sunt cedrina, et laque-
aria dypresina, id est, magis consolidantur fides spes,
charitas, necnon constantia, fortitudo et patientia in
adversis.

Meditatio 19.

Confidera i quam amabilis et quam desiderabilis sit
lectus sponsa spiritualis, seu vita contemplativa,
per hanc enim mens temporalia bona tanquam inferi-
ora et indigna despicit, ut dicat: quam sordet mihi
terra, dum colum aspicio. per hanc etiam nascitur
in mente quies, pax, et tranquillitas adeo suavis, et
deliciosa, ut ipsa nihil ultra in hoc mundo desiderare
velit. Siquidem sponsus celestis eam prope se collocat,
seum unit, et tantam ^{ei} quietem et saepnarum delicia-
rum fragrantiam largitur, ut pro gustare possit, cuius sit
saporis bonum illud, quod in regno colorum elutis suis communal-
iter promanant sancta desideria ac ardentissimas affectus
Deum videndi, cogitandi, fruendi. Omnia religiosa tu es
vere illa sponsa, juxta S. Bernardum, quo Christo sponso
tuo preparare debes lectulum; propterea enim curas
Martha abieciisti in saeculo abieciisti, ut in conobio optima
Magdalena partem eligeres. Va tibi! si professionis tuae
oblita de ornando hoc lectulo nec minimū quid cogitas. quae
verō aliud quidpiam tibi magis cura et cordi esse deberet,
quam ire de virtute in virtutem, ut tandem per-
venias ad via unitivae quietem, in qua tanquam in

lectulo cum sponso tuo dulciter quiescere, ac dicere possis: in pace in ipsum, id est, pariter cum ipso dormiam, et requiescam.

q dilecto Ps. 4.

Considera 2. quod fidei animo nulla inter virtutes magis sint ad salutem necessaria, quam haec tres, scilicet fides, spes, charitas, quo merito lignis domuum comparantur, quia ipsae tanquam firmissimis fulcris omnes mentis potentis in Deo solidantur, et omne spirituale aedificium nostrum subsistit, ac perficitur; ex fide enim vivimus, sine qua impossibile placere Deo, spe vero, quo non confundit, erigimur in eum, et charitate, sine qua nihil sumus, ei unimur.

Flebr: ii Rom: 5. i Cor: 13.

Vide anima Christiana, num has virtutes possideas? investiga imprimis, num in te sit fides, et si in te inveniat, annon sit mortua? credisne, quod sis electa in templum et sedem Dei summi et infiniti boni, cuius deliciae sunt esse Deum? si hoc credis, cur igitur ei ad ostium cordis tui pulsanti aperire non vis, catenis vero concedis introitum? En quemadmodum nulla aul nimis infirma sit fides tua, quo impedire nequit, quin proferas creaturas creatori, nihilum omni bono. Porro spes fidei inibitur, talis ergo erit spes tua, qualis fides, charitas vero ex operibus dignoscitur; charitas enim patiens est, non irritatur non agit perperam, non est ambitiosa, non omulatur. Si igitur his virtutum operibus sis vacua, procul dubio a te exulat charitas. heu cocam heu miseram, quo latius dicit: credo, spero, diligo, et tamen vix umbram fidei spei et dilectionis. at si lapsis, in posterum silentio, quieti, ac contemplationi studiosius inumbas; hoc enim modo istas tuas adeo nobiles et eximias virtutes adjuvante divina gratia, quam pro viribus implorare debes, in te reviviscere, augere, ac magis consolidare poteris.

1 Cor: 13

q habes

Considera 3. alios ad huc esse effectus contemplationis, inter quos non ultimum locum sibi vendicat laborum, et omnium afflictionum huius vite. fortis et constans tolerantia, quo per laquearia cypressina denotatur, nam qui per contemplationem novit omnia mala et adversa non solum brevi fore transitoria, sed etiam esse media, quibus aeternam felicitatem consequimur; qui proterea per eam didicit, nihil in hoc mundo fieri, quod non a divina maiestate, aut jubeatur, aut permittatur; neque enim malum est in civitate, ait Amos, quod non fecit dominus, ipse namque attingit a fine usque ad finem fortiter, et disponit omnia suaviter; qui, inquam, hoc meditando et contem-

Amos: 3.

Sap: 8

plando didicit, nullo malorum-occurso mouetur, sed ad ea
semper immobilis et immutabilis perseverat, quasi in superiori
regione constitutus, quo mundi procellae, tempestates, fulmina
non pertingunt. Ecce talis homo ingreditur fines pacis, quietis,
ac beatitudinis, qualis saltem in hoc mundo adhuc haberi potest.
Quapropter, o anima fidelis, ascende cum sponsa in palatium,
cant. 7. et apprehende fructus eius, id est, erige te ad contemplanda coe-
lestia, et apprehendes fructus tuae contemplationis, qui sunt
casta desideria, dulcedines ineffabiles, solidarum virtutum
exercitia, ac imperturbata animi tranquillitas, pax, et quies.

Documenta.

- i. S. Bernardus subministrat modum, quo anima Christo
lectum adornare debeat: "Primo, inquit, emunda consue-
S. Bern. h. entiam ab omni inquinamento ira, discipationis, mur-
Ser: 46. muris, ac livoris, et quidquid aduersari cognoscitur, aut
paci fratrum aut obedientiae seniorum, de cordis habi-
taulo eliminare festines. deinde circumda tibi flores
bonorum actuum, et laudabilium studiorum, atque
adornamenta virtutum, id est, quocumque pudicia, quocumque
iusta, quocumque sancta: si qua laus virtutis, si qua laus disci-
plina: Hoc cogitare, in his exerceri curato. ad huiusmodi
seuire vocabis sponsum, quia dicere poteris: lectulus
noster floridus.
2. Sponso nostro non sufficit lectulus, vult etiam habere vigna
et laquearia, tempus enim est quiescendi, sed etiam tem-
pus laborandi et patiendi. Et certe si bona suscepimus
cur mala non sustineamus? si dulcedines degustavimus, quare
onera, ponderaque nobis imposita non toleremus?

Cantici Cap: 2.

Ego flos campi, et liliū convallium. vij.
Comentarius.

Sensus est: Recte dixisti o sponsa: lectulus
noster floridus est; at scias cum floridum esse,
non ex te, sed ex me; ego enim sum flos campi
campi inquam, quia in omnibus communis, qui humi-
les fuerint, sequidem liliū sum convallium
seu humilium, quia non nisi humilibus me com-
munio.